

Załącznik nr 2
do uchwały nr XIV/121/04
Rady Miejskiej Chełmży
z dnia 18.06.2004r.

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI MIASTA CHEŁMŻY

**na lata 2004 – 2010
z perspektywą na lata 2011 – 2020**

Chełmża, czerwiec 2004r.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP.....	4
1. Podstawa prawna i cel opracowania	4
2. Zakres i zadania planu	4
II. OCENA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA MIASTA CHEŁMŻA	6
1. Ogólna charakterystyka miasta.....	6
1.1. Położenie	6
1.2. Układ komunikacyjny	6
1.3. Demografia	6
1.4. Gospodarka	7
III. DIAGNOZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI W MIEŚCIE CHEŁMŻA	8
1. Odpady komunalne.....	10
1.1. Rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów	10
1.2. Gospodarowanie odpadami komunalnymi.....	12
1.2.1.System zbierania i transportu odpadów	12
1.2.2.Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania.....	13
1.2.3.Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku .	13
1.3. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w szczególności odpadów komunalnych	15
1.4. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych	16
1.5. Ocena systemu zbierania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców miasta.....	17
2. Odpady przemysłowe.....	17
2.1. Rodzaje odpadów przemysłowych wytworzonych w 2002 roku na terenie Cukrowni „Chełmża”	19
2.2. Gospodarowanie odpadami przemysłowymi.....	20
2.2.1.Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania.....	20
2.2.2.Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku .	20
3. Odpady niebezpieczne	21
3.1. Odpady weterynaryjne.....	21
3..2. Odpady padłych sztuk zwierząt z poza sektora rolniczego.....	22

3.3. Odpady zawierające azbest.....	22
4. Ocena gospodarowania odpadami wytwarzanymi na terenie miasta Chełmża.....	23
IV. PROGNOZOWANE ZMIANY W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	25
1. Prognozowane zmiany ilości i składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych	25
1.1. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.....	27
1.2. Plan redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów	28
1.3. Plan odzysku odpadów opakowaniowych.....	30
1.4. Plan redukcji ilości odpadów wielkogabarytowych kierowanych na składowiska odpadów	30
1.5. Plan redukcji ilości odpadów budowlanych kierowanych na składowiska odpadów	31
1.6. Zbiórka odpadów niebezpiecznych	31
1.7. Odpady unieszkodliwiane na składowiskach odpadów.....	32
2. Prognozowane zmiany ilości i składu wytwarzanych odpadów przemysłowych	33
V. PROJEKTOWANY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI W MIEŚCIE	35
1. System zbierania odpadów niebezpiecznych	36
2. Plan redukcji „bioodpadów”	37
3. Unieszkodliwianie odpadów.....	37
4. Harmonogram realizacji systemu gospodarki odpadami w mieście.....	37
2. Koszty eksploatacyjne	40
3. Opłaty.....	41
4. Możliwości finansowania planu	42
4.1. Środki finansowe ze wsparcia Wspólnoty dla Polski, po jej przystąpieniu do Unii (ogólne zasady finansowania)	42
4.1.1. Fundusze strukturalne.....	44
4.2. Narodowy Fundusz. Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.....	47
4.3. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.....	48
4.4. Powiatowe Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.....	49
4.5. Gminne Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	49
VI. ORGANIZACJA I ZASADY MONITOROWANIA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI	51

1. Zasady zarządzania systemem gospodarki odpadami.....	51
2. Ustawowo określone zadania poszczególnych szczebli administracji i samorządów w zakresie gospodarki odpadami	51
2.1. Zadania gmin.....	51
2.2. Zadania powiatów	52
2.3. Opiniowanie projektów planów gospodarki odpadami.....	52
3. Aktualizacja Programu Gospodarki Odpadami (PGO)	53
4. Raporty z wykonania Planu	53
5. Wskaźniki efektywności Planu	54
6. Analiza oddziaływania projektu planu na środowisko	55
VII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	56
VIII. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH ZWIĄZANYCH Z GOSPODARKĄ ODPADAMI	59
1. Ustawy:.....	59
2. Rozporządzenia, obwieszczenia, uchwały:	60
3. Wykaz dotychczasowych aktów prawnych związanych z gospodarką odpadami, które zachowały moc (tj. tych, które weszły w życie przed dniem 1 października 2001 r.)	71
3.1. Ustawy:.....	71
3.2. Rozporządzenia:.....	72
4. Przepisy związane z gospodarką odpadami, które ukazały się w okresie od maja do października 2003 r.....	73

I. WSTĘP

1. Podstawa prawna i cel opracowania

W celu realizacji Polityki ekologicznej państwa, na podstawie art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.) tworzy się plany gospodarki odpadami, które należy opracować na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Plany będą stanowiły część odpowiednich programów ochrony środowiska, tworzonych w trybie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie środowiska.

Niniejszy Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy miasta Chełmży opracowany jest dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa oraz realizacji zasad gospodarowania odpadami, a także stworzenia na terenie gminy i powiatu zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska.

2. Zakres i zadania planu

Plan winien określić:

1. aktualny stan gospodarki odpadami,
2. prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
3. działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
4. instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów,
5. system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

Szczegółowy zakres sporządzenia planu został określony w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U.03.66.620 z dnia 17 kwietnia 2003 r.).

Gminny plan gospodarki odpadami winien określić aktualny stan gospodarki odpadami, w tym:

1. Rodzaj, ilość i źródła powstawania wszystkich odpadów, w szczególności odpadów komunalnych,
2. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
3. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
4. Istniejące systemy zbierania wszystkich odpadów, w szczególności odpadów komunalnych,
5. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobową instalacji do odzysku

- unieszkodliwiania odpadów, w szczególności odpadów komunalnych,
6. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych, uwzględniając podstawowe informacje charakteryzujące z punktu widzenia gospodarki odpadami obszar, dla którego jest sporządzany plan gospodarki odpadami, a w szczególności położenie geograficzne, sytuację demograficzną, sytuację gospodarczą oraz warunki glebowe, hydrogeologiczne i hydrologiczne, mogące mieć wpływ na lokalizację instalacji gospodarki odpadami;
 7. Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych.
 8. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
 - działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
 - działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbiórki, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania, w szczególności odpadów komunalnych, działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów;
 - projektowany system gospodarki odpadami, w szczególności gospodarki odpadami komunalnymi i opakowaniowymi, uwzględniający ich zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie, ze wskazaniem miejsca unieszkodliwiania odpadów
 9. Rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację.
 10. Sposoby finansowania, w tym instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów, z uwzględnieniem harmonogramu uruchamiania środków finansowych i ich źródeł;
 11. System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie gospodarki odpadami, z uwzględnieniem ich jakości i ilości.

Projekt planu podlega zaopiniowaniu przez Zarząd województwa oraz przez Zarząd powiatu.

II. OCENA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA MIASTA CHEŁMŻA

1. Ogólna charakterystyka miasta

1.1. Położenie

Obszar miasta Chełmża znajduje się w północnej części powiatu toruńskiego. Ogólna powierzchnia obszaru miasta wynosi 783 ha. W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne, które łącznie zajmują 416 ha (53,1% powierzchni gminy), których większość stanowią grunty orne.

Miasto Chełmża ze wszystkich stron otoczone jest terenami wiejskiej gminy Chełmża.

Pod względem fizycznogeograficznego dziesiętnego podziału Polski J. Kondrackiego (1988) obszar miasta leży w obrębie makroregionu Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie, w mezoregionie Pojezierze Chełmińskie. Przez obszar miasta przebiega polodowcowa rynna tzw. rynna chełmżyńska, które powoduje zróżnicowanie poszczególnych komponentów środowiska geograficznego.

Pod względem hydrograficznym obszar miasta leży w dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni jej prawobrzeżnego dopływu: Browiny, zwanej także Frybą.

Klimat miasta, podobnie jak jego otoczenia, charakteryzuje się przejściowością i zmiennością warunków temperatury, opadów, ciśnienia, wiatru i zachmurzenia. Średnia suma opadów należy do najniższych w kraju i nieznacznie przekracza 500 mm rocznie. Przeważają wiatry z kierunku zachodniego.

1.2. Układ komunikacyjny

Struktura przestrzenna sieci drogowej miasta Chełmża jest dobrze rozwinięta. Przez miasto przebiega droga wojewódzka nr 551 Strzyżawa - Unisław - Chełmża - Wąbrzeźno. Droga prowadzi częściowo ruch tranzytowy. Ze względu na fakt, iż przebiega przez centrum miasta jest źródłem hałasu i zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Inne ważniejsze drogi to droga wojewódzka Chełmża - Grzywna oraz drogi powiatowe: Chełmża - Bielczyny, Chełmża - Lisewo, Chełmża - Świętosław, Chełmża - Mirakowo i Chełmża - Brąchnowo. Przez miasto przebiega jednotorowa linia kolejowa o znaczeniu regionalnym Toruń - Grudziądz - Malbork.

1.3. Demografia

Dynamika wzrostu ludności miasta w ostatnich latach była niewielka. Wynika z faktu, że dodatnie saldo przyrostu naturalnego tylko nieznacznie przewyższa ujemny bilans migracji

ludności. Struktura płci ludności miasta od dłuższego czasu cechuje się asymetrią, z nadmiarem kobiet w stosunku do mężczyzn. Wskaźnik feminizacji wynosi 108 kobiet/100 mężczyzn. Prognoza demograficzna dla miasta zakłada od poziomu roku 2002 (15.851 mieszkańców) powolny, stopniowy wzrost liczby ludności rzędu do 5 % w ciągu najbliższych 10 lat. W najbliższych 2-3 latach liczba ludności miasta przekroczy 16.000 osób. Proces wzrostu ludności miasta jednak jest bardzo teoretyczny i trudny do precyzyjnego określenia, gdyż jego dynamika wynika z braku stałego i trwałego rozwoju przemysłu, a z tym wiążą się miejsca pracy.

1.4. Gospodarka

Miasto Chełmża ze względu na posiadany potencjał gospodarczy i społeczny pełni funkcję ośrodka miejskiego o znaczeniu ponad lokalnym. Na terenie powiatu pełni rolę ośrodka wspomagającego Toruń. Jednak obszar oddziaływania Chełmży wykracza poza granice powiatu toruńskiego i obejmuje części powiatów chełmińskiego i wąbrzeskiego. Na terenie miasta działa około 1000 podmiotów gospodarczych, z czego ponad 90% to niewielkie firmy zatrudniające do 5 osób. Około połowy zakładów prowadzi różnego rodzaju działalność usługową, a około 10 % zajmuje się działalnością produkcyjną i budownictwem. Największym pracodawcą i lokalnym liderem wśród przedsiębiorstw jest cukrownia „Chełmża” S.A. ul. Bydgoska 4, jedna z najstarszych w regionie. Do innych prężnych podmiotów gospodarczych należą: „Gamet” ul. Chełmińskie Przedmieście 19, Zakład Stolarki Budowlanej „STOLDOM” ul. Trakt 31, Zakład Doskonalenia Zawodowego ul. Dworcowa i PPHU „Faster” Sp. z o.o. ul. Owocowa 2.

Na terenie miasta około 200 podmiotów prowadzi działalność rolniczą, z czego ponad 100 to rolnicy indywidualni. Nieco ponad połowa prowadzi produkcję głównie lub wyłącznie na rynek.

Najpoważniejszym problemem społecznym miasta jest wysokie bezrobocie, należące do najwyższych w województwie. Bez pracy pozostaje prawie 2000 osób.

III. DIAGNOZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI W MIEŚCIE CHEŁMŻA

Zgodnie z definicją art.3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.) odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii, określonych w załączniku nr 1 do w/w ustawy, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Rozróżnia się :

1. Odpady niebezpieczne - odpady należące do:
 - kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście A załącznika nr 2 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy lub
 - kategorii lub rodzajów odpadów określonych na liście B załącznika nr 2 do ustawy i zawierające którykolwiek ze składników wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy.
2. Odpady komunalne - odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.
3. Odpady medyczne - odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny.
4. Odpady weterynaryjne - odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań.
5. Odpady obojętne - odpady, które nie ulegają istotnym przemianom fizycznym, chemicznym lub biologicznym; są nierozpuszczalne, nie wchodzą w reakcje fizyczne ani chemiczne, nie powodują zanieczyszczenia środowiska lub zagrożenia dla zdrowia ludzi, nie ulegają biodegradacji i nie wpływają niekorzystnie na materię, z którą się kontaktują. Ogólna zawartość zanieczyszczeń w tych odpadach oraz zdolność do ich wmywania, a także negatywne oddziaływanie na środowisko odcieku muszą być nieznaczne, a w szczególności nie powinny stanowić zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych, wód podziemnych, gleby i ziemi.
6. Odpady ulegające biodegradacji - odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub

beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów.

7. Komunalne osady ściekowe - pochodzące z oczyszczalni ścieków osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych oraz innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych.

Diagnozę istniejącego stanu gospodarowania odpadami w mieście Chełmża sporządzono w oparciu o metodę bilansowania odpadów:

- przemysłowych wytwarzanych przez podmioty gospodarcze działające na terenie gminy
- komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców gminy oraz odpadów komunalnych wytwarzanych przez: zakłady przemysłowe, obiekty infrastruktury takie jak: handel, usługi i rzemiosło, szkolnictwo, obiekty turystyczne, targowiska.

Suma odpadów tworzy zbiór odpadów wytwarzanych na terenie gminy.

Pod pojęciem odpadów przemysłowych rozumie się wszystkie odpady określone w grupach od 1 do 19 zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Odpady komunalne obejmują wszystkie pozycje z grupy 20 katalogu odpadów.

Z grup odpadów komunalnych i przemysłowych wydzielono odpady niebezpieczne, oceniając ich rodzaje, ilość i sposób postępowania z nimi.

Niezbędne dane do bilansowania odpadów uzyskano z ankiet wypełnionych przez Gminne organy wykonawcze na potrzeby Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, informacji uzyskanych od zarządzającego składowiskiem odpadów, informacji od zakładów przemysłowych i usługowo-handlowych.

Istotnym źródłem informacji były:

- sprawozdania GUS M-09 o wywozie i unieszkodliwianiu odpadów za 2002 rok
- wykaz informacji o rodzajach i ilościach odpadów umieszczanych na składowiskach odpadów
- dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego - Delegatury w Toruniu (materiały wyjściowe do Raportu o stanie środowiska województwa Kujawsko-Pomorskiego za rok 2002).

1. Odpady komunalne

1.1. Rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. Nr.62, poz. 628 z późn. zm.) - odpady komunalne są definiowane jako: „odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych”.

Źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury takie jak: handel, usługi i rzemiosło, szkolnictwo, obiekty
- turystyczne, targowiska.

Odpady komunalne obejmują wszystkie pozycje z grupy „20” wg. katalogu odpadów.

Biorąc pod uwagę źródła wytwarzania odpadów komunalnych oraz analizując ich skład z punktu widzenia możliwości technologicznych związanych z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów - dla potrzeb gminnego planu gospodarki odpadami wyodrębniono niżej wymienione strumienie odpadów:

- odpady organiczne (domowe odpady organiczne pochodzenia roślinnego i pochodzenia zwierzęcego ulegające biodegradacji oraz odpady zielone (odpady z ogrodów i parków, targowisk, z pielęgnacji zieleni miejskich, cmentarzy, ulegające biodegradacji),
- papier i karton (opakowania z papieru i tektury, opakowania wielomateriałowe na bazie papieru, papier i tektura nie zaliczane do odpadów opakowaniowych),
- tworzywa sztuczne (opakowania z tworzyw sztucznych, tworzywa sztuczne nie zaliczane do odpadów opakowaniowych),
- tekstyla,
- szkło (opakowania ze szkła, szkło nie zaliczane do odpadów opakowaniowych),
- metale (opakowania z blachy stalowej, opakowania z aluminium, pozostałe odpady
- metalowe nie zaliczane do odpadów opakowaniowych),
- odpady mineralne - odpady z czyszczenia ulic i placów: gleba, ziemia, kamienie itp.,
- drobna frakcja popiołowa - odpady ze spalania paliw stałych w piecach domowych (głównie węgla), z uwagi na udział w składzie odpadów komunalnych popiołu wyodrębniono tę frakcję jako nieprzydatną do odzysku i unieszkodliwiania innymi metodami poza składowaniem,

- odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane, odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych
- odpady niebezpieczne wytwarzane w grupie domowych odpadów komunalnych.

Ilość odpadów komunalnych wytworzonych przez mieszkańców miasta Chełmży przyjęta do Gminnego jak również do Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami została oszacowana na **3963 Mg** w 2002 roku.

Do wyliczenia ilości odpadów komunalnych wytworzonych przez mieszkańców gminy przyjęto:

- ilość mieszkańców w gminie na koniec 2002 r.- **15851**
- średni wskaźnik wytwarzania odpadów w kg/M/rok przyjęto na poziomie 250 kg/M/rok kwalifikując gminę do gmin miejskich.

Dla strumienia odpadów komunalnych ustalono wskaźniki charakterystyki ilościowej i jakościowej z podziałem na poszczególne frakcje odpadów.

Szczegółowa analiza odpadów komunalnych zawarta jest w tabeli 1.

Podział frakcyjny odpadów komunalnych (%)

Tab. 1

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Zawartość frakcji [%]*
1	Opakowania wielomateriałowe	0,8
2	Odpady niebezpieczne	0,9
3	Tekstylia	2,0
4	Metale	2,9
5	Odpady mineralne	5,9
6	Odpady wielkogabarytowe	6,7
7	Szkło	8,9
8	Odpady ulegające biodegradacji	11,7
9	Papier i tektura	11,8
10	Tworzywa sztuczne	12,5
11	Odpady budowlane	17,9
12	Drobna frakcja popiołowa	18,0
RAZEM		100%

* w oparciu o dane literaturowe i wg WPGO 2002

W oparciu o powyższe wskaźniki dokonano bilansu wytwarzanych strumieni odpadów komunalnych. Dane przedstawiono w tabeli 2.

Bilans strumieni odpadów komunalnych wytworzonych przez mieszkańców Chełmży dla roku
2002 (Mg)

Tab. 2

Odpady komunalne Ogółem Mg/rok	Podział na frakcje (Mg/rok)*											
	Odpady ulegające bio-degradacji	Papier i tektura	Opakowania wielomateriałowe	Tworzywa sztuczne	Tekstylia	Szkło	Metale	Odpady mineralne	Drobna frakcja popiołowa	Odpady wielkogabarytowe	Odpady budowlane	Odpady niebezpieczne
3963	464	468	31,7	495,4	79,3	353	115	233,8	713,3	265,5	709,4	35,7

* w oparciu o dane literaturowe i wg WPGO 2002

1.2. Gospodarowanie odpadami komunalnymi

Przez gospodarowanie odpadami rozumie się zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów, w tym również nadzór nad takimi działaniami oraz nad miejscami unieszkodliwiania odpadów.

1.2.1. System zbierania i transportu odpadów

System gromadzenia odpadów na terenie miasta polega na stosowaniu pojemników zunifikowanych, które są dostosowane do mechanicznego opróżniania. Na terenie miasta odpady gromadzone są w pojemnikach SM-110 i PA-1100 i NGB 240, indywidualne posadowionych na posesjach i przy budynkach wielokondygnacyjnych. Pojemniki opróżniane są z częstotliwością od 1 raz/tydzień do 1 raz/2 tygodnie.

Ilość odpadów zwiezionych w skali roku 2002 wynosi około 4077 Mg (dane wg. ZGK Sp. z o.o. w Chełmży).

Na terenie miasta realizowane są zadania wynikające z przyjętych zasad utrzymywania czystości i porządku podjęte w Uchwale nr XXXXIII/291/97 Rady Miasta Chełmży z dnia 23 października 1997 roku.

Obowiązki wynikające z przyjętych zasad utrzymywania czystości i porządku realizowane są przez Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chełmży i „Alba” Śląsk Sp. z o.o. z Bytomia.

Na podstawie danych uzyskanych od przewoźników tj. ZGK Sp. z o.o. w Chełmży i „Alba” Śląsk z Bytomia ustalono, że w roku 2002 odpady komunalne zwiezione z sektora gospodarczego wyniosły **649 Mg**.

1.2.2. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania

Pod pojęciem unieszkodliwiania odpadów rozumie poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych określonym w załączniku nr 6 do ustawy o odpadach w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Na terenie miasta i gminy Chełmża nie funkcjonuje składowisko odpadów. Gospodarka odpadami z terenu miasta oparta jest na systemie wywozu ich na składowiska międzygminne w Niedźwiedziu (gmina Dębowa Łąka) i Kamionkach Dużych (gmina Łysomice). W roku 2002 około 60 % odpadów z terenu miasta zostało unieszkodliwione przez składowanie na składowisku w Kamionkach Dużych a na składowisko w Niedźwiedziu trafiło około 40 % odpadów.

1.2.3. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku

Przez odzysk rozumie się wszelkie działania, nie stwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania, określone w załączniku nr 5 do ustawy o odpadach.

Na terenie miasta stosuje się działania prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub części lub do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów, łącznie z ich wykorzystaniem. Zgodnie z załącznikiem nr 5 procesy oznaczane są jako odzysk metoda R14.

W roku 2002 (rozpoczęcie od 1 września 2002 r.) w wyniku selektywnej zbiórki surowców wtórnych „u źródła” zebrano:

- 4,5 Mg tworzyw sztucznych
- 23,2 Mg szkła

Był to początek właściwie rozpoczętej, selektywnej zbiórki surowców wtórnych „u źródła”. Dla zobrazowania skali tego procesu, jednak nie uwzględniając wartości zebranych odpadów tą metodą w bilansie miasta, przedstawiono poniżej efekty ekologicznych działań zmierzających do zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowisko poprzez ich właściwe wykorzystanie (recykling) i odzysk.

W roku 2003 na terenie Chełmży rozstawiono, zgodnie z przeprowadzoną analizą struktury zagęszczenia ludności i zasadą dostępności do miejsc selektywnego składowania

odpadów (maksymalna odległość od zabudowy do pojemników około 150 m) 226 pojemników na typy „Dzwon”. Z tej ilości na odpady papieru, tektury i opakowań celulozowych (makulatura) przypadały 72 pojemniki. Pozostałe pojemniki w ilości 154 sztuk przeznaczone zostały na:

- opakowania z tworzyw sztucznych (butelki PET, worki foliowe itp.) – 78 sztuk pojemników
- opakowania szklane – 76 sztuk pojemników

Ilość odpadów zebranych w wyniku selektywnej zbiórki przedstawiała się następująco:

- papieru, tektury i opakowań celulozowych (makulatura) – 0,635 Mg
- opakowania z tworzyw sztucznych (butelki PET, worki foliowe itp.) – 13,62 Mg
- opakowania szklane – 63,63 Mg

Zebrane w przedstawionej ilości odpady przekazane zostały do firm prowadzących zgodnie z posiadanymi decyzjami możliwości ich recyklingu. Według umów zawartych z ZGK Sp. z o.o. w Chełmży są to: Frantschach S A w Świeciu, Elana PET Toruń i PUM Grudziądz.

Uzyskane wyniki stanowią tylko niewielki procent z ustalonych teoretycznie (tab. 2) wielkości produkowanych odpadów (makulatura – 0,14 %, tworzywa sztuczne – 2,7 %, szkło – 18 %) przez mieszkańców Chełmży.

Selektywna zbiórka odpadów jest procesem bardzo złożonym i w okresie jej wdrażania często nie rentownym, a w głównej mierze jej powodzenie zależy od właściwej świadomości społeczeństwa. Utrzymanie przez następne lata, na stałym poziomie selektywnej zbiórki odpadów oraz szerzenie wśród mieszkańców miasta postaw proekologicznych jest warunkiem uzyskania właściwych efektów polegających na minimalizacji powstawania odpadów komunalnych, które przekazywane są na składowisko odpadów.

Odzysk surowców wtórnych prowadzony jest również przez podmioty gospodarcze w zakresie zbiórki odpadów opakowaniowych w związku z realizacją obowiązków wynikających z Ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej. Surowce wtórne przekazywane są podmiotom prowadzącym działalność w zakresie zbiórki i odzysku odpadów.

1.3. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w szczególności odpadów komunalnych

Wykaz podmiotów gospodarczych prowadzących odzysk surowców (wykaz instalacji zlokalizowanych na terenie miasta Chełmży i okolicy)

Tab. 3

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Rodzaj działalności	Rodzaj odpadów na podstawie decyzji	Wydajność instalacji
1.	„FOLTEKX” A. Pożoga ul. Frelichowskiego 4/47	Chełmża	Od, Zb	15 01 01 – 1.0 Mg 15 01 02 – 160 Mg 15 01 03 – 0.1 Mg 15 01 06 – 0.1 Mg 16 01 19 – 4.0 Mg 16 01 20 – 0.03 Mg 17 02 02 – 0.02 Mg 17 02 02 – 3.3 Mg 17 02 03 – 4.0 Mg 20 01 39 – 4 Mg	176,55 Mg
2.	„PLAN-POL-PLAST” Browina ul. Kard. Wyszyńskiego 11	Chełmża	Od	07 02 13 - 2 Mg 07 02 16 – 5 Mg 07 02 17 - 5 Mg 07 02 80 - 10 Mg 07 02 99 - 10 Mg 15 01 01 - 15 Mg 15 01 02 - 30 Mg 19 12 01 – 60 Mg 19 12 04 – 50 Mg	187 Mg
3.	P.P.H.U. „MERCATOR” M. Kowalska ul. Św. Faustyny 14/1	Toruń	Od	15 01 07 17 02 02 19 12 05 20 01 02 5000 Mg 15 01 01 15 01 05 19 12 01 20 01 01 5000Mg 02 01 04 12 01 05 15 01 01 16 01 19 17 02 03 19 12 04 20 01 39 5000 Mg 12 01 01 12 01 03 12 01 04 16 01 17 16 01 18 17 04 01 17 04 02 17 04 03 17 04 04 17 04 05	30000 Mg

				17 04 06 17 04 07 19 12 02 19 12 03 20 01 40 10000 Mg 15 01 06 16 02 16 16 02 15 16 80 01 17 04 11 20 01 36 20 02 03 5000Mg	
4.	PPH „IZOPAPER” Sp. z o.o. Mała Grzywna	Chełmża	Od	03 03 07 – 1500 Mg 03 03 08 – 1200 Mg 15 01 01 – 300 Mg	3000 Mg
5.	ZSB „STOLDOM” Sp. z o.o. ul. Trakt 31	Chełmża	Zb, Tr, Od	Odpady inne niż niebezpieczne: 02, 03, 04, 07, 08, 09, 15, 16, 17, 19, 20.	24000 Mg

Od - odzysk, Zb - zbieranie, W - wytwarzanie

Wartości przedstawione w tab. 3 są wielkościami teoretycznymi wynikającymi z uzyskanej przez dany podmiot decyzji na prowadzenie określonego rodzaju działalności gospodarczej. Ich faktyczna moc przerobowa jest na dzień dzisiejszy nie określona.

1.4. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych

Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów na terenie miasta Chełmży

Tab. 4

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Rodzaj działalności	Rodzaj odpadów na podstawie decyzji	Wydajność instalacji
1.	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o w Chełmży	Chełmża	Zb, Tr, Od	Odpady komunalne, surowce wtórne	bez ograniczeń
2.	„Alba” Śląsk Sp. z o.o z Bytomia	Bytom	Zb, Tr, Od	Odpady komunalne, surowce wtórne	nie ustalono
3.	ZSB „STOLDOM” Sp. z o.o. ul. Trakt 31	Chełmża	Zb, Tr, Od	Odpady inne niż niebezpieczne 02, 03, 04, 07, 08, 09, 15, 16, 17, 19, 20.	24000 Mg

4,	„HAMIR” W. Hapke Browina , ul. Kard. Wyszyńskiego 11	Chełmża	Tr, .Zb	07 02 13 07 02 80 07 02 99 15 01 01 15 01 02 19 12 01 19 12 04	nie ustalono
----	--	---------	---------	--	--------------

Zb- zbieranie, Od - odzysk, Un – unieszkodliwianie, Tr - transport

1.5. Ocena systemu zbierania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców miasta

Z terenu Chełmży w roku 2002 zwieziono ogółem około 4077 Mg odpadów komunalnych, odpady zebrane od mieszkańców stanowiły 3428 Mg tj. 84 %.

Odpady w całości zostały unieszkodliwione na składowiskach poza terenem miasta, na składowisku międzygminnym w Niedźwiedziu (gmina Dębowa Łąka) i Kamionkach Dużych (gmina Łysomice).

Ocenę systemu zbierania odpadów komunalnych przedstawiono w tabeli 5

Tab. 5

Ilość odpadów wytworzona przez mieszkańców	Ilość odpadów unieszkodliwiona na składowisku odpadów	Zakres obsługi wywozu odpadów
Mg	Mg	%
3963	3428	86

Szacuje się, że około 535 Mg (wynik uzyskany z porównania ilości odpadów wytworzonych wg wskaźników do ilości faktycznie zebranej) skali roku odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców miasta spalana jest w lokalnych kotłowniach, kompostowana na terenie posesji przy domach jednorodzinnych lub trafia nielegalnie do środowiska, niekoniecznie w granicach miasta, tworząc dzikie wysypiska odpadów. Wartość powyższa jest tylko przybliżeniem zjawiska jakie z dużym prawdopodobieństwem istnieje a które zostanie zlikwidowane po objęciu całego miasta zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych.

2. Odpady przemysłowe

Największym podmiotem gospodarczym działającym na terenie miasta jest cukrownia „Chełmża” S.A. ul. Bydgoska 4, również jedna z najstarszych w regionie. Do innych

prężnych podmiotów gospodarczych należą: „Gamet” ul. Chełmińskie Przedmieście 19, „AGRO-EKO-GASOLIN” Sp. z o.o. ul. Bydgoska 4, Zakład Doskonalenia Zawodowego ul. Dworcowa i PPHU „Faster” ul. Owocowa 2. Na terenie miasta około 200 podmiotów prowadzi działalność rolniczą, z czego ponad 100 to rolnicy indywidualni.

Dominujący wpływ na gospodarowanie odpadami przemysłowymi w mieście ma gospodarka w cukrowni „Chełmża”. Pozostałe podmioty wytwarzają odpady komunalne ujęte w pkt. 1.

Tab. 6

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Rodzaj działalności	Rodzaj odpadów na podstawie decyzji	Wydajność instalacji
1	Cukrownia Chełmża” S.A ul. Bydgoska 4	Chełmża	W, Od, Un	02 01 03 Odpadowa masa roślinna, 02 03 80 Osady posaturacyjne i pofiltracyjne 02 04 01 Osady z czyszczenia i mycia buraków 02 04 03 Osady z zakładowej oczyszczalni ścieków 02 04 04 Wyśłodki	183.155 Mg*
2	„ENCO” Sp.zo.o. ul. Wiatraczana 5 09-230 Bielsk	Bielsk	W	05 01 09 - 15 Mg 13 05 02 - 10 Mg 13 05 03 - 50 Mg 15 02 02 - 2 Mg 16 07 08 - 50 Mg 17 05 03 - 50 Mg	177.00 Mg
3	Jeronimo Martins Dystrybution Sp.zo.o ul. Wołczyńska 18	Poznań	W	16 02 13	15 kg
4	Zakład Stolarzki Budowlanej „STOLDOM” Sp.z.o.o. ul. Trakt 31	Chełmża	W	16 02 13	10 szt
5	PPH „IZOPAPER” Sp. zo.o Mała Grzywna	Chełmża	W	13 02 05	0.4 Mg
6	P.U.P. „FASTER” Sp. z.o.o ul. Owocowa 2	Chełmża	W	16 08 21	20 szt.
7	„CPN” S.A. Oddział w Nowej Wsi Wielkiej k / Bydgoszczy ul. Przemysłowa	Chełmża	W	16 08 21 13 05 02 16 07 06	15 szt. do 1 tony do 2 ton
8	Cukrownia „ Chełmża” S.A ul. Bydgoska 4	Chełmża	W	16 06 01 17 01 01 17 03 04	2 Mg 100 Mg 10 Mg
9	Majątek Rolny „ ZALESIE” Sp. z.o.o. Zalesie	Chełmża	W	16 06 01 13 02 03	5 szt. 150 dm ³
10	Stacja Paliw „BROWINA” T. Augustyniak , Browina	Chełmża	W	13 05 02 16 07 06	0,3 Mg 0,2 Mg
11	PHP „JG” – sp. jawna ul. Chełmińskie Przedmieście 1	Chełmża	W	13 02 03 13 06 01	1200 Mg 200 Mg
12	Zespół Opieki Zdrowotnej w tym Szpitalu,	Chełmża	W	16 08 21 18 01 03	1,5 Mg 2,6 Mg

	Przychodnie i Gabinety prywatne			18 01 05 16 08 21 10 01 01	20,0 Mg
13	F. H.-U. „TEDMIĘS” T. Osuch Dziemiony 8	Chełmża	W	16 01 07 16 01 08 16 01 10 16 01 11 16 01 13 16 01 07 do 16 01 11 - 16 01 21 16 06 01 16 06 02	3.09 Mg
14	ADPOL Sp.z.o.o. ul. Studzienna 58 Zakład Produkcyjny przy ul. Trakt 31 w Chełmży	Toruń	W	16 02 13	25 kg
15	„AWAS-Serwis” Sp. zo.o. ul. Egejska 1/34	Warszawa	W	13 05 01 13 05 02 13 05 03 13 05 06 13 05 07 13 05 08 13 08 99 19 08 10	5200,00 Mg
16.	„TERMOEXPORT” ul. Żurawia 24/7	Warszawa	W	17 01 06 - 450 Mg 17 06 01 – 450 Mg 17 06 05 – 450 Mg	1350,00 Mg

*- ilość rzeczywista, W – wytwarzanie, Od – odzysk, Un - unieszkodliwianie

2.1. Rodzaje odpadów przemysłowych wytworzonych w 2002 roku na terenie Cukrowni „Chełmża”

Tab. 7

Lp.	Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Ilość wytworzonych odpadów w Mg
1	02 01 03	Odpadowa masa roślinna	7 373,9
2	02 03 80	Osady posaturacyjne i pofiltracyjne	15212,7
3	02 04 01	Osady z czyszczenia i mycia buraków	39 200,0
4	02 04 03	Osady z zakładowej oczyszczalni ścieków	80,0
5	02 04 04	Wysłodki	113032,4
6	02 04 99	Inne nie wymienione odpady	249,4
7	10 01 01	Popioły palenikowe, żużle	6 300,0
9	15 01 01	Odpady opakowań z papieru i tektury	16,5
10	15 01 02	Odpady opakowań z tworzyw sztucznych	1,7
11	17 01 01	Odpady betonu i gruz betonowy	200,0
12	17 01 02	Odpady gruzu ceglanego	300,0
13	17 04 07	Odpady i złomy metali	1 179,1
14	19 08 01	Skratki z zakładowej oczyszczalni ścieków	9,7

Łącznie: 183.155

2.2. Gospodarowanie odpadami przemysłowymi

Przez gospodarowanie odpadami rozumie się zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów, w tym również nadzór nad takimi działaniami oraz nad miejscami unieszkodliwiania odpadów.

2.2.1. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania

Pod pojęciem unieszkodliwiania odpadów rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych określonym w załączniku nr 6 do ustawy o odpadach w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Odpady przemysłowe unieszkodliwiane są metodą **D5** czyli poprzez składowanie na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne poza terenem miasta.

W roku 2002 unieszkodliwiono powyższą metodą **9,7 Mg** skratek z zakładowej oczyszczalni ścieków.

Metodą **D4 - retencja powierzchniowa** (np. umieszczanie odpadów na poletkach osadowych lub lagunach) unieszkodliwiono osady z zakładowej oczyszczalni ścieków kod 19 08 05 w ilości **80 Mg**. Po stabilizacji osady będą wykorzystane przyrodniczo na terenie Cukrowni.

2.2.2. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku

Przez odzysk rozumie się wszelkie działania, nie stwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania, określone w załączniku nr 5 do ustawy o odpadach. Zgodnie z załącznikiem nr 5 Ustawy o odpadach, procesy oznaczane są jako odzysk metodą R14.

W roku 2002 stosowano odzysk odpadów przemysłowych metodą **R14** jako odzysk materiałowy. Odpady: masy roślinnej, osady posaturacyjne i pofiltracyjne, osady z czyszczenia i mycia buraków, wysłodki i inne odpady wymienione w tab. 6 w ilości łącznej **183065 Mg** zostały gospodarczo wykorzystane.

3. Odpady niebezpieczne

Szacuje się, że na terenie miasta Chełmży powstaje rocznie około **35,7 Mg** odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców gminy. Na terenie miasta nie prowadzi się w sposób systemowy zbiórki odpadów niebezpiecznych.

Zgodnie z bazą SIGOP (WIOŚ) na terenie miasta są wytwarzane odpady niebezpieczne przez podmioty gospodarcze. Podstawowe rodzaje odpadów niebezpiecznych to przede wszystkim: zużyte lampy fluorescencyjne, zużyte akumulatory i oleje odpadowe. W roku 2002 wytworzono:

- mineralne oleje silnikowe, przekładniowe smarowe (130205) - **2,851 Mg**,
- lampy fluorescencyjne zawierające rtęć (160821) - **0,115 Mg**

Odpady te odbierane są przez wyspecjalizowane firmy.

3.1. Odpady weterynaryjne

Odpady pochodzące z lecznic dla zwierząt potocznie zwane są odpadami weterynaryjnymi, i należą zarówno do grupy odpadów niebezpiecznych jak i innych niż niebezpieczne.

W przypadku odpadów „weterynaryjnych” innych niż niebezpieczne w ramach tworzonego „Gminnego planu gospodarki odpadami” nie była prowadzona ich inwentaryzacja, ponieważ wytwarzanie odpadów innych niż niebezpieczne w ilości łącznej do 5 ton rocznie nie wymaga zgłoszenia ani uzyskania decyzji. Przypuszczać należy, że odpady np. takie jak.: 19 80 01- odpady po autoklawowaniu odpadów medycznych i weterynaryjnych uwzględnione zostały a odpadach komunalnych z sektora gospodarczego i trafiły na składowisko odpadów komunalnych w Kamoinkach Dużych lub Niedźwiedziu.

Inne odpady powstające w lecznicach dla zwierząt jak np.: z grupy 18 01 02, 18 01 03, 18 02 02 czyli odpady niebezpieczne powinny być zgodnie z obowiązującą literą prawa przekazywane na podstawie umowy do zakładów unieszkodliwiania jak na przykład do spalarni odpadów medycznych Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Toruniu.. Ich bilans powstawania na etapie gminnego planu gospodarki odpadami nie jest obowiązujący zgodnie z zapisem ustawy.

Wytwarzanie odpadów niebezpiecznych oraz ich zagospodarowanie wymaga zgłoszenia lub uzyskania decyzji Starosty bez względu na ilość wytwarzanych lub zagospodarowanych odpadów.

3.2. Odpady padłych sztuk zwierząt z poza sektora rolniczego

Mieszkańcy w granicach administracyjnych miasta hodują różnego rodzaju zwierzęta domowe jak: psy, koty czy chomiki. Ponadto w granicach miasta występują licznie bezpańskie psy i koty, które ulegają wypadkom samochodowym, a ich pozostałości zalegają na ulicach. W przypadku zwierząt posiadających właścicieli zjawisko to jest samoczynnie rozwiązywane i nie budzi większych zastrzeżeń prawnych. Jednak, gdy mamy do czynienia z zwierzętami bezpańskimi pojawia się problem natury, kto jest odpowiedzialny za usuwanie ich z obszaru ulic, chodników czy placów zieleni miejskiej?

Powyższe problemy z usuwaniem padłych zwierząt z terenu miasta regulować powinna uchwała nr XXXXIII/291/97 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 23 października 1997 roku. W uchwale tej zapisu o takich obowiązkach nałożonych na zakład zajmujący się na terenie miasta utrzymywaniem czystości i porządku nie ma.

W oparciu o sprawdzone rozwiązania innych miast i gmin proponuje się rozszerzyć zapis uchwały nr XXXXIII/291/97 Rady Miejskiej Chełmży... o scedowanie powyższych obowiązków na Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chełmży.

Wskazany, jedynym w granicach ekonomicznej odległości od Chełmży, miejscem utylizacji jest Zakład Utylizacji „Hetman” w Olszówce w gminie Golub-Dobrzyń. Zakład posiada nowoczesną bazę utylizacji termicznej z której korzystają prawie wszystkie miasta i gminy z terenu byłego województwa toruńskiego.

3.3. Odpady zawierające azbest

Określenie precyzyjnej wielkości występujących odpadów zawierających azbest na terenie gminy jest praktycznie nie możliwe. Dlatego posłużono się szacunkiem na podstawie ustaleń Krajowego i Wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. Całkowita ilość odpadów zawierających azbest na terenie gminy wynosi około **800 Mg**.

4. Ocena gospodarowania odpadami wytwarzanymi na terenie miasta Chełmża

Gospodarka odpadami komunalnymi w Chełmży prowadzona jest w oparciu podmiot gospodarczy jakim jest ZGK Sp.z.o.o. Podmiot ten zajmuje się zbieraniem i transportem odpadów komunalnych pochodzących od mieszkańców miasta i z sektora gospodarczego. Wszystkie odpady, poza odpadami z selektywnej zbiórki, zbierane przez ZGK są unieszkodliwiane poprzez składowanie ich na składowisku odpadów komunalnych w Kamionkach Dużych (gm. Łysomice) i częściowo w Niedźwiedziu (gm. Dębowa Łąka).

Proces selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w granicach miasta rozpoczęty został w 2002 roku. Uzyskane wyniki świadczą o niewielkim objęciu miasta tym systemem i małym zrozumieniu przez mieszkańców rangi tego nie odwracalnego procesu.

Odpady przemysłowe (niebezpieczne i inne niż niebezpieczne) z sektora gospodarczego powstające w Chełmży, zagospodarowywane są zgodnie z przepisami około ustawowymi Ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001, i nie powodują obowiązku ich zagospodarowywania przez Gminne Organy wykonawcze.

Na terenie miasta w roku 2002 wytworzono ogółem około 187235 odpadów, w tym:

• odpadów przemysłowych	183.155 Mg
• odpadów komunalnych od ludności	3428 Mg
w tym odpadów niebezpiecznych	35,7 Mg
• odpady niebezpieczne z sektora gospodarczego	3,0 Mg
• odpady komunalne z sektora gospodarczego	649 Mg

Procesowi unieszkodliwiania (metoda D5) na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne w Kamionkach Dużych oraz w Niedźwiedziu poddano 4087 Mg, metodą D 4 unieszkodliwiono 80 Mg osadów z zakładowej oczyszczalni ścieków.

Odpady niebezpieczne pochodzące z sektora zostały w całości przekazane do unieszkodliwienia uprawnionym podmiotom gospodarczym.

W roku 2002 procesowi odzysku z terenu miasta poddano odpady przemysłowe z cukrowni „Chełmża” w ilości 183065 Mg oraz z odpadów komunalnych odzyskano surowce wtórne w ilości 27,7 Mg.

Na terenie miasta działalność w zakresie odzysku surowców wtórnych prowadzona jest głównie na terenie cukrowni „Chełmża” i ponadto przez 8 innych podmiotów gospodarczych (patrz tab. 3 i 4). Bilans odpadów poddanych odzyskowi w pozostałych podmiotach gospodarczych poza cukrownią „Chełmża” jest nieokreślony. Teoretycznie podmioty te mają

wyjątkowo duże moce przerobowe odzysku głównie odpadów opakowaniowych, wynoszące ponad **57000 Mg** odpadów na rok.

Odzysk surowców wtórnych z odpadów komunalnych (selektywna zbiórka odpadów) prowadzony jest na terenie miasta. Obsługą jego zajmuje się ZGK Chełmża Sp. z o.o., który w tym procesie funkcjonuje tylko jako pośrednik zbierający odpady.

Prowadzoną w mieście Chełmża gospodarkę odpadami komunalnymi w roku objętym bilansem niniejszego opracowania, należy ocenić jako niewystarczającą ze względu na:

1. niewielkie objęcie terenu miasta system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (system jest na etapie wdrażania)
2. brak zorganizowanego systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych od mieszkańców miasta

Głównym wnioskiem z przedstawionej diagnozy jest stałe i systematyczne wprowadzanie i wdrażanie zorganizowanego, obejmującego 100 % mieszkańców, systemu zbierania odpadów komunalnych. Ponadto, również wprowadzenie dla wszystkich mieszkańców miasta możliwości korzystania z selektywnej zbiórki odpadów u „źródła”. Po efektywnym wdrożeniu powyższych zadań, należy wprowadzić selektywną zbiórkę odpadów niebezpiecznych z strumienia odpadów komunalnych. Działania te należy poprzedzić ciągłą kampanią uświadamiającą mieszkańców o obowiązkach tych wynikającym z Ustawy o odpadach, jak również o potrzebie ochrony środowiska przyrodniczego miasta i jego okolic.

IV. PROGNOZOWANE ZMIANY W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

Dynamika wzrostu ludności miasta w ostatnich latach była niewielka. Wynika z faktu, że dodatnie saldo przyrostu naturalnego tylko nieznacznie przewyższa ujemny bilans migracji ludności. Struktura płci ludności miasta od dłuższego czasu cechuje się asymetrią, z nadmiarem kobiet w stosunku do mężczyzn. Wskaźnik feminizacji wynosi 108 kobiet/100 mężczyzn. Prognoza demograficzna dla miasta zakłada powolny stopniowy wzrost liczby ludności rzędu 5% w ciągu 10 najbliższych lat. W najbliższych 2-3 latach liczba ludności miasta przekroczy 16.000 osób.

Przewiduje się jednak stały wzrost ilości odpadów komunalnych, których skład będzie zmieniał się w miarę rozwoju gospodarczego i wzrostu poziomu życia mieszkańców. Potęgować go będzie wzrost postaw konsumpcyjnych, które są wysoce „odpadogene”.

Można przewidywać, że nastąpi rozwój budownictwa drogowego i prac remontowo-budowlanych, co wywoła wzrost ilości odpadów budowlanych i remontowych.

Dla potrzeb konstrukcji planu gospodarki odpadami dla powiatu toruńskiego przyjęto zwiększenie ilości odpadów wytwarzanych przez mieszkańców powiatu na podstawie prognozowanych zmian jednostkowych wskaźników emisji odpadów. Wzrost emisji odpadów przyjęto zgodnie z „Krajowym Planem Gospodarki Odpadami” na poziomie:

– o 16 % w 2010 r.

– o 31% w 2020 r.

w stosunku do ilości wytwarzanych odpadów w 2002 r.

Podstawą do prognozy ilości wytwarzanych odpadów jest diagnoza stanu gospodarki odpadami w 2002 r.

1. Prognozowane zmiany ilości i składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych

Prognozowane ilości wytwarzanych odpadów komunalnych przedstawia tabela 7

Prognozowana ilość odpadów komunalnych w latach 2010 i 2020 dla Chełmży

Tab. 7

Lp.	Gmina	liczba ludności w 2010 r.	ilość odpadów w 2010 r Mg/rok	liczba ludności w 2020 r.	ilość odpadów w 2020 r Mg/rok
1.	Miasto Chełmża	16.650	4596 ¹	16.700	4755 ^{1,*}

¹ – wartość przyjęta wg. zakładanego procentowego wzrostu odpadów w KPGO

* - wielkość odpadów przyjęta wg. zasad z KPGO – w roku 2020 ilość odpadów wytworzona przez jednego mieszkańca nie może przekroczyć 300 kg/rok

Dla wyżej wymienionych strumieni odpadów komunalnych ustalono wskaźniki charakterystyki ilościowej i jakościowej z podziałem na poszczególne frakcje odpadów.

Szczegółowa analiza odpadów komunalnych zawarta jest w tabeli 8.

Prognozowany podział na strumienie jakościowe odpadów komunalnych w oparciu o dane literaturowe i wg WPGO 2002

Tab. 8

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Zawartość frakcji dla roku 2010-2020 (%)*
1	Odpady niebezpieczne	0,6
2	Opakowania wielomateriałowe	1,3
3	Tekstylia	2,5
4	Odpady mineralne	3,4
5	Metale	3,5
6	Odpady wielkogabarytowe	5,9
7	Drobna frakcja popiołowa	7,4
8	Szkło	8,5
9	Tworzywa sztuczne	13,5
10	Odpady budowlane	17,4
11	Papier i tektura	17,9
12	Odpady ulegające biodegradacji	18,1
RAZEM		100

* w oparciu o dane literaturowe i wg WPGO 2002

W oparciu o powyższe wskaźniki ustalono prognozowany bilans strumieni odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców Chełmży.

Dane przedstawiono w tabeli 9

Prognozowany bilans strumieni odpadów komunalnych wytworzonych przez mieszkańców Chełmży w Mg/rok

Tab.9

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	w 2010 roku	w 2020* roku
1	Odpady niebezpieczne	28	29
2	Opakowania wielomateriałowe	60	62
3	Tekstylia	115	119
4	Odpady mineralne	155	162
5	Metale	161	166
6	Odpady wielkogabarytowe	271	280
7	Drobna frakcja popiołowa	340	352
	Szkło	391	404
8	Tworzywa sztuczne	620	642
9	Odpady budowlane	800	827
10	Papier i tektura	823	851
11	Odpady ulegające biodegradacji	832	861
RAZEM		4596	4755*

*wielkość odpadów przyjęta wg. zasad z KPGO - w roku 2020 ilość odpadów wytworzona przez jednego mieszkańca nie może przekroczyć 300 kg/rok

Analiza ustaleń powyższej tabeli i tabeli 2 pozwala na stwierdzenie, że w najbliższym czasie w strumieniu odpadów komunalnych można spodziewać się prawie dwukrotnego zwiększenia ilości odpadów ulegających biodegradacji i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów opakowań z papieru i tektury.

Prognozuje się znaczny wzrost odpadów opakowań z tworzyw sztucznych i tekstylii. Przewiduje się również wzrost udziału opakowań szklanych oraz opakowań z papieru i tektury na rzecz zmniejszenia ilości opakowań z tworzyw sztucznych. Udział odpadów ulegających biodegradacji będzie się stabilizować do roku 2020

. Zmniejszeniu ulegną w znacznie mierze odpady takie jak: drobna frakcja popiołowa, odpady mineralne i odpady niebezpieczne.

1.1. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

Cele krótkookresowe 2004-2010

Głównymi działaniami niezbędnymi do osiągnięcia poprawy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi oraz realizacji założeń Krajowego, Wojewódzkiego, Powiatowego, a przede wszystkim Gminnego Planu Gospodarki Odpadami są :

- objęcie wszystkich mieszkańców miasta zorganizowaną zbiórką odpadów; a co za tym idzie wyeliminowanie niekontrolowanego wprowadzania odpadów komunalnych do środowiska,
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta,
- zorganizowanie i wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów na terenie całego miasta
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Cele długookresowe 2010-2020

- dalsza organizacja i doskonalenie systemów gospodarki odpadami komunalnymi w mieście ukierunkowana na obniżenie kosztów jej wdrażania
- dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- kontynuacja i intensyfikacja akcji szkoleń i podnoszenia świadomości społecznej,
- intensyfikacja odzysku i unieszkodliwiania odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych.

Wymagania Dyrektywy Rady 1999/31/EC oraz założenia Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami:

- 1) W 2010 roku odzyska się lub unieszkodliwi odpady komunalne ulegające biodegradacji w takim stopniu, aby kierować do składowania ilość równą 75 % odpadów wytworzonych w 1995 roku. W 2013 roku zredukuje się w ten sam sposób składowane odpady do 50 % wytworzonych w porównywalnym 1995 roku;
- 2) W 2007 roku odpady opakowaniowe zostaną poddane w 50 % odzyskowi, a w 25 % - recyklingowi;
- 3) W 2006 roku 20 % odpadów wielkogabarytowych będzie odbieranych w wyniku selektywnej zbiórki, w 2010 roku - 50 %, a w 2014 roku - 60 %;
- 4) Selektywna zbiórka odpadów budowlanych zapewni wydzielenie ich ze wszystkich odpadów komunalnych w 2006 roku w 15 %, w 2010 roku w 40 % i w 2014 roku w 60 %;
- 5) Selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych w celu ich unieszkodliwienia powinna objąć w 2005 roku - 15 %; w 2010 roku - 50 % i w 2014 roku - 80 %.

1.2. Plan redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów

Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995r. dla miasta Chełmża przyjęto (zgodnie z ustaleniami WPGO) na poziomie **2033 Mg**.

Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinna wynosić:

- do 2006 roku - 88% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających

biodegradacji wytworzonej w 1995 roku, tj. **1789 Mg**

- w 2010 roku - 75% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku, tj. **1525 Mg**

- w 2013 roku - 50% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku, tj. **1017 Mg**

- w 2020 roku - 35% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonej w 1995 roku. tj. **712 Mg**

Ilość odzyskanych lub unieszkodliwionych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji obrazuje tabela 10.

Ilość odzyskiwanych lub unieszkodliwianych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w Mg/rok

Tab. 10

Odpady komunalne ulegające biodegradacji	Prognoza na lata			
	rok 2006	rok 2010	rok 2013	rok 2020
Ilość wytworzona	1294	1655	1672	1712
Ilość odpadów do zagospodarowania	-	130	655	1000

Realizacja założonych celów dotyczących odpadów ulegających biodegradacji w pierwszym okresie czyli 2003-2006 związana będzie w głównej mierze z rozwojem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Do głównych instrumentów służących promowaniu selektywnej zbiórki odpadów, należy polityka opłat, w szczególności polityka opłat za składowanie. Cena za przyjmowanie odpadów do składowania powinna być na takim poziomie, by zachęcać do innych rozwiązań w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Zagospodarowanie odpadów związane będzie z budową instalacji zapewniających przyjęcie docelowo około **3000 Mg /rok** odpadów. Preferowane metody i technologie zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji to:

- kompostowanie,
- fermentacja
- biologiczno-mechaniczne metody odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

1.3. Plan odzysku odpadów opakowaniowych

Strategia w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi jest oparta na następujących zasadach:

- zrównoważony rozwój sektora opakowaniowego;
- zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych oraz ograniczenie deponowania tych odpadów na składowiskach przez odzyskiwanie z odpadów opakowaniowych surowców lub energii

Preferowaną metodą odzysku odpadów opakowaniowych jest recykling z uwagi na wymagania ochrony środowiska. Obligatoryjny poziom odzysku i recyklingu ustalany jest na szczeblu krajowym, przy uwzględnieniu poziomów obowiązujących przedsiębiorców.

System gospodarki odpadami opakowaniowymi powinien zapewnić osiągnięcie do końca 2007 r., odzysku w wysokości 50%, recyklingu 25%.

Zakładane poziomy odzysku dla 2006 roku dla poszczególnych rodzajów opakowań zgodnie ustaleniami KPGO wynoszą:

- odpady opakowaniowe z papieru i tektury- 45%
- odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych- 22%
- odpady opakowaniowe ze szkła- 35%

Ilość do odzyskania odpadów opakowaniowych obrazuje tabela 11

Ilość do odzyskania odpadów opakowaniowych

Tab. 11

Odpady opakowaniowe	Prognoza na rok 2006*	
	Ilość wytworzona Mg/rok	Ilość odpadów do zagospodarowania Mg/rok
z papieru i tektury	645	290
z tworzyw sztucznych	557	123
ze szkła	372	130
Razem	1574	543

* ilości średnie z 2002 i 2010 roku

1.4. Plan redukcji ilości odpadów wielkogabarytowych kierowanych na składowiska odpadów

System gospodarki odpadami powinien zapewnić:

- selektywną zbiórkę odpadów wielkogabarytowych w 2006 roku w 20 %

- selektywną zbiórkę odpadów wielkogabarytowych w 2010 50 %
- selektywną zbiórkę odpadów wielkogabarytowych w 2014 60 %

Ilość zebranych odpadów wielkogabarytowych obrazuje tabela 12

Ilość zbieranych odpadów wielkogabarytowych w Mg/rok

Tab. 12

Odpady wielkogabarytowe	Prognoza na lata		
	rok 2006	rok 2010	rok 2014
Ilość wytworzona	269	271	275
Ilość odpadów do zagospodarowania	54	135	165

1.5. Plan redukcji ilości odpadów budowlanych kierowanych na składowiska odpadów

Plan gospodarki odpadami powinien zapewnić selektywną zbiórkę odpadów budowlanych na poziomie:

- w 2006 roku w 15 %,
- w 2010 roku - w 40 %
- w 2014 roku - w 60 %;

Ilość zebranych odpadów budowlanych obrazuje tabela 13

Ilość zbieranych odpadów budowlanych w Mg/rok

Tab.13

Odpady budowlane	Prognoza na lata		
	rok 2006*	rok 2010*	rok 2014*
Ilość wytworzona	755	800	814
Ilość odpadów do zagospodarowania	113	320	488

* ilości średnie

1.6. Zbiórka odpadów niebezpiecznych

Selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych w celu ich unieszkodliwienia powinna objąć w 2005 roku - 15 %; w 2010 roku - 50 % i w 2014 roku - 80 %.

Ilość zbieranych odpadów niebezpiecznych obrazuje tabela 14.

Ilość zbieranych odpadów niebezpiecznych w Mg/rok

Tab. 14

Odpady niebezpieczne	Prognoza na lata		
	rok 2005*	rok 2010*	rok 2014*
Ilość wytworzona	32	28	28,5
Ilość odpadów do unieszkodliwienia	4,8	14	22,8

* ilości średnie

1.7. Odpady unieszkodliwiane na składowiskach odpadów

Z analizy masy odpadów, które należy wydzielić ze strumienia odpadów komunalnych i poddać odzyskowi, recyklingowi lub unieszkodliwić, aby uzyskać zakładane poziomy odzysku określono ilości pozostałych odpadów, które mogą być przekazywane do unieszkodliwienia na składowiskach odpadów.

Prognozowana ilość odpadów przewidzianych do unieszkodliwienia na składowiskach odpadów obrazuje tabela 15.

Prognozowana ilość odpadów przewidzianych do unieszkodliwienia na składowiskach odpadów
w Mg/rok

Tab. 15

Rodzaje odpadów do redukcji	Prognoza na lata				
	2006	2010	2013	2014	2020
Odzysk odpadów ulegających biodegradacji	-	130	655	704	1000
Odzysk odpadów opakowaniowych	543	543	543	543	543
Odzysk odpadów wielkogabarytowych	54	135	165	165	165
Odzysk odpadów budowlanych	113	320	488	488	488
Zbiórka odpadów niebezpiecznych	4,8	14	22,8	22,8	22,8
Razem odpady zebrane selektywnie	715	1142	1874	1923	2219
Prognozowane ilości odpadów komunalnych w poszczególnych latach	4280	4596	4644	4691	4755
Odpady zebrane selektywnie	-715	-1142	-1874	-1923	-2219
Ilość odpadów komunalnych jaką można przeznaczyć na składowisko	3565	3454	2770	2768	2536

Prognozuje się, że ilość zmieszanych odpadów komunalnych unieszkodliwianych na składowiskach odpadów do roku 2010 będzie kształtować się na poziomie około **3454 Mg/rok**.

Do roku 2020 przewiduje się zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie do około **2536 Mg/rok**.

2. Prognozowane zmiany ilości i składu wytwarzanych odpadów przemysłowych

Zmiany w ilości i jakości odpadów wytwarzanych w sektorze gospodarczym w perspektywie zależą przede wszystkim od rozwoju poszczególnych gałęzi przemysłu, rzemiosła i usług. W najbliższej przyszłości (lata 2003 - 2006) zakłada się utrzymanie obecnego poziomu wytwarzania odpadów lub ich nieznaczny wzrost. Nie przewiduje się natomiast znaczącego wzrostu ilości wytwarzanych odpadów oraz rozwoju innych, dotychczas nie występujących w mieście gałęzi przemysłu, w szczególności takich, które mogłyby wytwarzać duże ilości odpadów. Możliwy jest wzrost osadów ściekowych z oczyszczalni, związany z rozbudową systemu kanalizacji sanitarnej i pełniejszym wykorzystywaniem przepustowości oczyszczalni ścieków. Jednak zakładać należy, że nastąpi jednocześnie wzrost wykorzystania osadów ściekowych, w tym poprzez kompostowanie.

Szacuje się, że w 2006 roku ilość wytwarzanych odpadów w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej zwiększy się o 2,5 %, a w 2010 roku o 5 %. Zbliżone szacunki zakłada też krajowy plan gospodarki odpadami. Jedynie w odniesieniu do odpadów z urządzeń do likwidacji neutralizacji odpadów oraz oczyszczania ścieków i gospodarki wodnej przyjęto prognozę wzrostu ilości wytwarzania odpadów z tej grupy o 20 % do roku 2006 i 40 % do roku 2010.

Plan gospodarki odpadami przemysłowymi zakłada uwzględnienie obowiązków, w tym nakazów i zakazów określonych w następujących przepisach prawnych:

- Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz.628 z późn. zm.),
- Ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach producentów niektórych wyrobów oraz opłacie produktowej i depozytowej (Dz. U. Nr 63, poz.639 z późn. zm.),
- Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001 r. sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz. U. Nr 69, poz. 719),
- Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2001 r. w sprawie stawek opłat produktowych (Dz. U. Nr 116, poz. 1235).

oraz osiągnięcie limitów wynikających z Polityki ekologicznej państwa tj. :

- dwukrotne zwiększenie udziału odzyskiwanych i ponownie stosowanych w procesach produkcyjnych odpadów przemysłowych w porównaniu ze stanem z 1990 r.,
- rozszerzenie mechanizmów rynkowych oraz przygotowanie skutecznych instrumentów ekonomicznych,

- wdrożenie skutecznego systemu kontroli i nadzoru nad gospodarowaniem odpadami, w tym prowadzenie monitoringu,
- rozszerzenie zakresu prac badawczo-rozwojowych nad nowymi technologiami odzysku i ponownego zastosowania odpadów,
- zmniejszenie do minimum przemieszczania odpadów, zgodnie z zasadami bliskości i samowystarczalności,
- ograniczanie ilości odpadów deponowanych na składowiskach,
- zorganizowanie sprawnego systemu odzysku wszystkich surowców wtórnych z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technik,
- sukcesywną likwidację starych, wcześniej nagromadzonych odpadów przemysłowych,

Jako pilne działanie wskazuje się na konieczność wydzielenia z całego strumienia odpadów przemysłowych innych niż niebezpieczne rodzajów odpadów, dla których gospodarka prowadzona jest w sposób niedostateczny tj. odpadów trafiających dotychczas na składowiska odpadów. Dotyczy to następujących odpadów:

- odpadów opakowaniowych i użytkowych,
- odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej,
- osadów ściekowych

Jako pilne działanie wskazuje się na konieczność wydzielenia ze strumienia odpadów remontowych;

- odpadów zawierających azbest

Szacuje się, że na terenie miasta do roku 2010 wytworzy się około **800 Mg** odpadów zawierających azbest w postaci płyt i rur azbestowo-cementowych.

Niezbędne jest powstanie bazy informacyjnej zawierającej dane o lokalizacji, ilości i stanie wyrobów zawierających azbest oraz opracowanie systemu monitoringu usuwania i prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest. Unieszkodliwianie tego typu odpadów jest i powinno być w dalszym ciągu prowadzone w ramach działalności przedsiębiorstwa „Izopol” sp. z o.o. w Trzemesznie (powiat gnieźnieński, województwo wielkopolskie).

V. PROJEKTOWANY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI W MIEŚCIE

Głównymi celami do osiągnięcia w gospodarce odpadami na terenie miasta są :

1. Objęcie wszystkich mieszkańców miasta zorganizowaną zbiórką odpadów
2. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta
3. Zrealizowanie założeń planu gminnego w tym wykonanie:
 - planu redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów.
 - planu odzysku odpadów opakowaniowych
 - planu redukcji ilości odpadów wielkogabarytowych kierowanych na składowiska odpadów.
 - planu redukcji ilości odpadów budowlanych kierowanych na składowiska odpadów.
 - zbiórki odpadów niebezpiecznych w tym odpadów azbestu
 - wdrożenie skutecznego systemu kontroli i nadzoru nad gospodarowaniem odpadami, w tym prowadzenie monitoringu,

Ilości odpadów do zagospodarowania w poszczególnych okresach dostosowawczych dla powiatu zostały określone w tabeli 15.

Do celów projektowania systemu gospodarki odpadami przyjmuje się jako bazowe dane dotyczące roku 2010.

Do zagospodarowania przewidziano następujące ilości zebranych selektywnie odpadów:

- 130 Mg odpadów ulegających biodegradacji
- 543 Mg odpadów opakowaniowych
- 135 Mg odpadów wielkogabarytowych
- 320 Mg odpadów budowlanych
- 14 Mg odpadów niebezpiecznych

Dla osiągnięcia założonych celów koniecznym jest podjęcie pilnych działań w kierunku wdrożenia na terenie miasta systemu selektywnej zbiórki odpadów „ u źródła” w zakresie zbiórki:

- surowców wtórnych (makulatury, tworzyw sztucznych i szkła)
- odpadów budowlanych,
- odpadów wielkogabarytowych
- odpadów niebezpiecznych
- bioodpadów

Zbiórkę surowców wtórnych można zorganizować w systemie pojemników rozstawionych na terenie gminy (przy osiedlach, przy centrach handlowych, kulturalnych i innych miejscach o zwartej zabudowie), w oparciu o system workowy (surowce gromadzone u wytwórców indywidualnie) lub system mieszany.

Jednym z możliwych wariantów jest zbiórka odpadów budowlanych i wielkogabarytowych prowadzona akcyjnie (np. 2 razy /rok w okresie wiosny i jesieni) przy pełnej informacji mieszkańców o możliwości bezpłatnego odbioru przedmiotowych odpadów. Obsługę systemu zbiórki można powierzyć firmie wywozowej lub innej firmie specjalistycznej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie wywozu, zagospodarowania lub unieszkodliwiania odpadów. Następnym etapem jest stworzenie warunków odbioru odpadów budowlanych za niepełną odpłatnością, zmierzając do obowiązku wywozu odpadów budowlanych (zapis w uchwale Rady Miejskiej w sprawie zasad utrzymania czystości i porządku) każdemu podmiotowi i mieszkańcowi prowadzącemu prace remontowe.

Odbiór odpadów niebezpiecznych należy powierzyć firmie specjalistycznej.

Koniecznym jest przeprowadzenia kampanii informacyjno- edukacyjnej oraz włączanie organizacji ekologicznych w działania na rzecz wdrażania systemu selektywnej zbiórki odpadów „U źródła”.

Należy rozważyć wykorzystanie potencjału i doświadczenia firm prowadzących na terenie miasta i okolic działalność w zakresie zbierania, odzysku odpadów opakowaniowych. Na terenie miasta i okolic działają firmy, które posiadają instalacje pozwalające na odzysk, w tym recykling odpadów opakowaniowych (tab. 3).

1. System zbierania odpadów niebezpiecznych

Zbieranie odpadów niebezpiecznych zaleca się stosować w następujących systemach organizacyjnych:

- zbieranie w punktach zbiorczych- odpady donoszone są do punktów indywidualnie przez mieszkańców. Ilość punktów uzależniona będzie od charakteru osiedla w mieście. W każdym przypadku będzie to indywidualna decyzja miejscowych władz.
- odbiór odpadów przez specjalistyczne firmy posiadające zezwolenie na zbieranie i odbiór odpadów niebezpiecznych. Rozstrzygnięcia dotyczące wyboru firmy, sposobu i częstotliwości odbioru odpadów powinno być określone w prawie miejscowym.
- zbieranie odpadów poprzez sieć handlową np. apteki, sklepy z farbami, placówki zdrowia.

2. Plan redukcji „bioodpadów”

Plan redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania zakłada odzysk odpadów od 130 Mg w roku 2010 do 1000 Mg w roku 2020.

Odzysk „bioodpadów” proponuje się zorganizować poprzez :

1. Propagowanie kompostowania odpadów zielonych we własnym zakresie w kompostownikach przydomowych .
2. Bezpłatny odbiór odpadów zielonych od mieszkańców oraz firm zajmujących się utrzymaniem terenów

Bioodpady należy poddawać kompostowaniu łącznie z osadami ściekowymi na poletkach osadowych gminnej oczyszczalni ścieków lub przekazywać do kompostowania w ramach rozwiązań na szczeblu powiatu.

3. Unieszkodliwianie odpadów

Na terenie miasta nie przewiduje się lokalizować składowiska odpadów. Odpady należy dostarczać do unieszkodliwienia na składowisko odpadów w Kamionkach Dużych lub w Niedźwiedziu, zgodnie z zasadami wynikającymi z rachunku ekonomicznego lub ustaleniami Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami

4. Harmonogram realizacji systemu gospodarki odpadami w mieście

Możliwość osiągnięcia założonych celów w planie gospodarki odpadami wiąże się z realizacją określonych zadań, które w części stanowią ustawowe obowiązki samorządu gminnego. Większość zadań Powiat będzie wspierał, koordynował, inicjował bądź opiniował.

W poniższym zestawieniu w tabeli nr 16 przedstawiono wykaz zadań na lata 2003-2014 związanych z organizacją i monitorowaniem systemu gospodarki odpadami na terenie miasta Chełmża.

Tab. 16

Działanie	Terminy realizacji	Szacunkowe koszty w zł pl.	Podmiot odpowiedzialny, jednostki współpracujące
Opracowanie, zatwierdzenie gminnego planu gospodarki odpadami	Do 30.06.2004 r.	Wg. umowy wykonawcy z Zarządem powiatu	Zarząd powiatu, Gminne organy wykonawcze
Wprowadzenie i objęcie całego miasta	Zadanie ciągłe	128.000-224.000	Gminne organy

systemem zbiórki odpadów komunalnych tj. jeszcze około 20 % ludności: - zakup pojemników indywidualnych			wykonawcze, Przedsiębiorstwo prowadzące działalność zbierania odpadów na terenie gminy
Zakup pojemników i wdrożenie systemu selektywnej zbiórki: - surowców wtórnych - odpadów budowlanych - odpadów gabarytowych - odpadów niebezpiecznych	Zadanie ciągłe	Około 40 kompletów tj. 160.000 ceny w zależności od przyjętych rozwiązań dla miasta i Przedsiębiorstwa obsługującego	Gminne organy wykonawcze
Zintensyfikowanie edukacji ekologicznej nt. minimalizacji ilości oraz selektywnej zbiórki odpadów oraz promowanie działań ukierunkowanych na odzysk i wtórne zagospodarowanie surowców: Prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnej: - Organizacja szkoleń i konferencji - włączanie organizacji ekologicznych w działania na rzecz gospodarki odpadami - wprowadzenie ulg podatkowych dla przedsiębiorców	Zadanie ciągłe	15.000 na okres wzmożonej kampanii	Zarząd Powiatu, Gminne organy wykonawcze Przedsiębiorstwo prowadzące działalność zbierania odpadów na terenie gminy
Ocena systemu selektywnej zbiórki za rok 2003-Weryfikacja systemu zbiórki,	Do marca 2005	20.000	Gminne organy wykonawcze
Likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów	Zadanie ciągłe	12.000	Gminne organy wykonawcze
Inwentaryzacja odpadów azbestowych i zawierających azbest	Do roku 2006	20.000	Gminne organy wykonawcze
Monitorowanie planu gospodarki odpadami	Zadanie ciągłe	15.000	Zarząd Powiatu, Gminne organy wykonawcze

VI. ZASADY FINANSOWANIA

1. Koszty inwestycyjne

Zakres przewidywanych inwestycji obejmujących nie tylko obiekty infrastruktury, ale także maszyny i urządzenia stanowiące środki trwałe (samochody specjalistyczne, maszyny i urządzenia, pojemniki) powinien być przedmiotem studium wykonalności inwestycji. Celem analizy kosztów jest określenie realności wykonania zamierzonych przedsięwzięć zarówno pod kątem ich sfinansowania, jak i konsekwencji finansowych wdrożenia, a więc poziomu niezbędnych do pokrycia kosztów eksploatacji cen usług. Koszty inwestycji mogą być pokrywane z następujących źródeł:

- opłaty odbiorców usług - stanowią dość pewne źródło środków finansowych pod warunkiem, że ich poziom pozwala na pokrycie całości kosztów eksploatacyjnych i inwestycyjnych w skali roku;
- środki własne budżetów gmin - jest to najtańszy, bo bezzwrotny, dotacyjny środek finansowy.

Konieczne jest uwzględnienie tego typu wydatków w budżetach gmin, co powoduje, że wydatki takie muszą być odpowiednio wcześniej planowane (najpóźniej jesienią na kolejny rok); dotacje ze źródeł zewnętrznych - dotacje ze źródeł krajowych, głównie z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska; dotacje ze źródeł zagranicznych mają znaczenie marginalne; pożyczki z funduszy celowych i kredyty preferencyjne - są podstawowym źródłem środków na inwestycje w dziedzinie ochrony środowiska w warunkach polskich. Pożyczek udziela Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz na zbliżonych zasadach Fundusz Wojewódzki. Przedsięwzięcia finansowane przez NFOŚiGW muszą spełniać następujące kryteria:

- zgodność z polityką ekologiczną państwa,
- efektywności ekologicznej,
- efektywności ekonomicznej,
- uwarunkowań technicznych i jakościowych,
- zasięgu oddziaływania,
- wymogów formalnych.

Samorządy terytorialne mogą uzyskiwać pożyczki na pokrycie 70% kosztów zadania. Znaczna część pożyczki może zostać umorzona po zrealizowaniu inwestycji w planowanym

terminie (umorzona kwota musi zostać przeznaczona na inne działanie proekologiczne). Najniższe możliwe do uzyskania oprocentowanie wynosi 0,2 kredytu refinansowego.

Preferencyjne kredyty, bez możliwości umorzeń, oferuje Bank Ochrony Środowiska. Dla gmin kredyty przyznawane są na poziomie 0,2 stopy kredytu refinansowego. Okres spłaty do 4 lat, możliwa karencja 1.5 roku. W obu instytucjach finansowych odsetki są płatne od momentu uruchomienia kredytu. Pożyczki i preferencyjne kredyty są zazwyczaj udzielane na krótkie okresy - do kilku lat. Powoduje to znaczne skumulowanie kosztów finansowych obsługi zadłużenia, skutkujące znaczną podwyżką cen usług (jeżeli koszty finansowe są ich elementem) lub dużymi wydatkami z budżetu gmin. Komercyjne kredyty bankowe - ze względu na duże koszty finansowe związane z oprocentowaniem, nie powinny być brane pod uwagę jako podstawowe źródła finansowania inwestycji, lecz jako uzupełnienie środków z pożyczek preferencyjnych. Samorządy są obecnie postrzegane przez banki jako interesujący i wiarygodni klienci, stąd dostęp do kredytów jest coraz łatwiejszy.

Emisja obligacji komunalnych - emisja papierów wartościowych jest jeszcze jednym sposobem zadłużania w celu pozyskania kapitału. Obligacje mogą być emitowane w przypadku, jeżeli dają szansę pozyskania środków taniej niż kredyty bankowe, a pożyczki preferencyjne nie są możliwe do pozyskania. Udział kapitałowy lub akcyjny - polega na objęciu udziałów finansowych w przedsięwzięciu inwestycyjnym przez podmioty prywatne lub publicznych inwestorów instytucjonalnych (fundusze inwestycyjne).

2. Koszty eksploatacyjne

Podstawowym źródłem przychodów są opłaty za wywóz odpadów i opłaty za ich przyjęcie do składowania bądź unieszkodliwienia. Uzupełniającymi źródłami przychodów są wpływy z tytułu sprzedaży:

- surowców wtórnych,
- kompostu,
- energii ze spalania odpadów,
- biogazu ze składowiska.

Coraz częściej za przychody uważa się również uniknięte koszty transportu, składowania lub przerobu odpadów w efekcie działań związanych z minimalizacją i unikaniem powstawania odpadów (akcje edukacyjne). Prawidłowo przyjęta i stosowana cena usuwania i składowania odpadów powinna uwzględniać:

- pokrycie całości kosztów związanych z bieżącą, technologiczną i organizacyjną eksploatacją obiektów gospodarki odpadami,
- pokrycie kosztów finansowych inwestycji jako zwrot zobowiązań zaciągniętych przy realizacji inwestycji (spłata odsetek, rat kapitałowych, wykup obligacji),
- rozsądny zysk przedsiębiorstw realizujących usługi.

Koszty segregacji (odzysku) surowców wtórnych ze strumienia odpadów komunalnych mogą być:

- dofinansowane z budżetów gminnych,
- dodatkowym elementem cenotwórczym opłaty za przyjęcie odpadów na składowisko lub ich unieszkodliwienie (koszty w tym przypadku są ponoszone bezpośrednio przez wytwórców odpadów tj. mieszkańców i jednostki organizacyjne).

3. Opłaty

Obecnie opłaty za zbiórkę i wywóz odpadów są w całości przedmiotem umów zawieranych między właścicielem nieruchomości a firmą komunalną lub prywatną.

W krajach Unii Europejskiej koszt gospodarki odpadami jest pokrywany albo z budżetu gminy, albo przez opłaty komunalne. Aby ukazać koszt świadczenia usług na rzecz społeczeństwa w ogóle, a indywidualnych producentów odpadów w szczególności, zaleca się gminom koncepcji; opłat komunalnych. Opłaty komunalne za odpady stałe są też zgodne z przyjętą zasadą „zanieczyszczający płaci”.

Jedyną możliwością dla wprowadzenia opłat za odpady stałe na zasadzie, jak opłaty komunalne (np. jak za wodę czy ścieki) jest przeprowadzenie w gminie referendum. Gdyby referendum dało pozytywny wynik gmina mogła by przejąć obowiązek nałożony na właścicieli nieruchomości. Należy dążyć do opłat wg odpowiednich wag, a nie ryczałtowych. Władze gminne powinny spowodować, aby na zarządzanym przez nie terenie wszyscy właściciele nieruchomości mieli obowiązek zawierania umów na zbieranie odpadów. Firmy wywozowe nie powinny mieć możliwości pobierania opłat bezpośrednio od osób korzystających z usługi. Pomogłoby to wykluczyć sytuację, że producent odpadów chcąc zaoszczędzić na opłatach pozbywa się odpadów niezgodnie z prawem. Władze gminne muszą mieć bieżącą i pełną kontrolę nad ilością zbieranych oraz unieszkodliwianych i zagospodarowywanych odpadów, a także nad pobieranymi opłatami. Opłaty za usługi świadczone w gospodarce odpadami powinny powodować opłacalność finansową usług,

stanowić pewną bazę dla planowania finansowego, być finansową motywacją do minimalizacji produkcji odpadów i recyklingu frakcji użytecznych. Struktura i poziom opłat powinny odzwierciedlać strukturę i poziom kosztów usługi. Taryfy powinny dać się łatwo zmienić w przypadku zmiany kosztów (cen i ich struktury). Z drugiej strony zmiana popytu na usługi powinna bez korekty struktury i wysokości taryfy w dalszym ciągu zapewniać przychody wystarczające na pokrycie kosztów.

Wysokość opłat od mieszkańca nie powinna przekroczyć 1 % przeciętnej płacy krajowej. Powinna ona pokryć koszty eksploatacyjne zakładów przeróbki i unieszkodliwiania odpadów oraz koszty zbiórki i transportu odpadów, zależne w istotny sposób od odległości rejonu zbiórki od miejsca przerobu odpadów. Ponadto w przypadku zaciągnięcia kredytu na realizację inwestycji opłaty powinny uwzględniać spłatę rat kredytu. Opłaty powinny być wnoszone przez właścicieli nieruchomości bezpośrednio do gminy, która potem rozlicza się z firmą, świadczącą usługi.

4. Możliwości finansowania planu

Pomimo swojego miejsca i znaczenia rynek finansowy ochrony środowiska nie jest w pełni znany i zrozumiały dla potencjalnych klientów. Wielość form, źródeł i procedur stosowanych w jego ramach wymaga dobrej orientacji w celu podjęcia właściwej decyzji finansowej. Niniejszy rozdział zawiera szczegółowe informacje na temat podstawowych źródeł finansowania inwestycji ekologicznych. Są nimi: fundusze ekologiczne, fundacje i fundusze pomocowe, banki oraz fundusze inwestycyjne. Każda grupa podmiotów i poszczególne podmioty w ramach grup zostały przedstawione w możliwie zwartej i przystępnej formie.

4.1. Środki finansowe ze wsparcia Wspólnoty dla Polski, po jej przystąpieniu do Unii (ogólne zasady finansowania)

Wsparcie to będzie wdrażane za pomocą:

- Funduszu Spójności,
- Funduszy Strukturalnych.

Korzystanie ze środków Funduszu Spójności w Polsce oparte będzie na Strategii Wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004-2006 utworzonej na podstawie Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006. Część składową Strategii Wykorzystania Funduszu Spójności na

lata 2004-2006 stanowi indykatorywna lista projektów, które są propozycjami strony polskiej do realizacji przy wsparciu z Funduszu Spójności.

Adres internetowy: http://www.cios.gov.pl/ma_struktura/docs/indykarywna_lista.xls

- Głównym celem strategii środowiskowej Funduszu Spójności jest wsparcie dla realizacji zadań inwestycyjnych władz publicznych w zakresie ochrony środowiska, wynikających z wdrażania prawa Unii Europejskiej.

Priorytety (zakres projektów) dla Funduszu Spójności w ochronie środowiska:

- poprawa jakości wód powierzchniowych,
- polepszenie jakości i dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia,
- poprawa jakości powietrza,
- **racjonalizacja gospodarki odpadami,**
- ochrona powierzchni ziemi,
- zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.

Odbiorcami pomocy, tj. beneficjentami końcowymi będą samorządy terytorialne (gminy, związki gmin) i przedsiębiorstwa komunalne.

Wskaźnik pomocy udzielonej przez Fundusz wynosi od 80 do 85% wydatków publicznych lub innych równoważnych wydatków łącznie z wydatkami jednostek, których działalność jest podjęta w ramach administracyjnych lub prawnych, na mocy których mogą być uważane za równoważne jednostkom publicznym.

Cały koszt projektów lub grupy projektów nie może w żadnym przypadku być w zasadzie mniejszy niż 10 mln ECU.

W sprawie Funduszu Spójności zostały wydane Rozporządzenia Rady nr 1164/94 ze zmianami w Rozporządzeniach Rady nr 1264/99 oraz 1265/99.

Beneficjenci powinni skontaktować się z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w celu wypełnienia **wniosku wstępnego do Funduszu Spójności** w postaci tzw. **karty potencjalnego przedsięwzięcia**.

Wniosek ten musi zostać złożony do właściwego Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Adres internetowy [www. karty](http://www.karty):

www.cios.gov.pl/ma_struktura/docs/wniosek_wstepny_do_fs.doc

4.1.1. Fundusze strukturalne

Inicjatywy w dziedzinie ochrony środowiska będą miały możliwości otrzymania dofinansowania głównie z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego**. **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego** przyjął jako główne zadanie niwelowanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionalnego krajów należących do UE. W sprawie tego funduszu wydano rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1783/1999. Pomoc w ramach tego funduszu obejmuje inicjatywy w następujących dziedzinach:

- inwestycje produkcyjne umożliwiające tworzenie lub utrzymanie stałych miejsc pracy,
- inwestycje w infrastrukturę, z uwzględnieniem tworzenia sieci transeuropejskich dla regionów objętych celem nr 1 polityki strukturalnej UE,
- inwestycje w edukację i opiekę zdrowotną w regionach objętych celem nr 1 polityki strukturalnej UE,
- **rozwój potencjału lokalnego: małych i średnich przedsiębiorstw,**
- działalność badawczo-rozwojowa,
- **inwestycje związane z ochroną środowiska.**

Priorytety środowiskowe współfinansowane z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** będą realizowane w ramach dwóch programów operacyjnych, przygotowanych przez rząd Polski na podstawie **Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006**:

- Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost Konkurencyjności Gospodarki”,
- Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

Narodowy Plan Rozwoju (NPR) na lata 2004-2006 określa cele, priorytetowe działania oraz ramy instytucjonalne i finansowe działań strukturalnych państwa. Jest to strategiczny, średniookresowy dokument planistyczny, scalający rozwiązania horyzontalne, sektorowe i regionalne na poziomie krajowym, wskazującym na kierunki rozwoju gospodarczego Polski w pierwszych latach po akcesji. Narodowy Plan Rozwoju służy jako baza do negocjacji z Komisją Europejską **Podstaw Wsparcia Wspólnoty (ang. Community Support Framework – CSF)** dla Polski. CFS określi wielkość pomocy z funduszy strukturalnych przyznanych Polsce. **Podstawy Wsparcia Wspólnoty dla Polski w latach 2004-2006** będą wdrażane za pomocą:

- pięciu sektorowych programów operacyjnych (SPO), dotyczących konkurencyjności gospodarki, rozwoju zasobów ludzkich, restrukturyzacji i modernizacji sektora żywnościowego oraz rozwoju obszarów wiejskich, rybołówstwa i przetwórstwa ryb oraz infrastruktury transportowej,

- Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) – zarządzanego na poziomie krajowym, ale wdrażanego w systemie zdecentralizowanym na poziomie wojewódzkim,
- strategii wykorzystania Funduszu Spójności, który nie należy do funduszy strukturalnych ale realizuje założenia polityki strukturalnej UE,
- programu operacyjnego pomocy technicznej, służącego pomocy we wdrażaniu funduszy strukturalnych na poziomie Podstaw Wsparcia Wspólnoty oraz programów operacyjnych.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR)

Celem generalnym Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego jest zapewnienie wszystkim regionom w Polsce, w powiązaniu z działaniami podejmowanymi w ramach innych programów operacyjnych, udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych gospodarki poprzez tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów. Program będzie finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ERDF) i Europejskiego Funduszu Społecznego (ESF) oraz ze środków krajowych. Ogółem na program operacyjny w latach 2004-2006 przeznaczone będzie 4385,2 mln euro, w tym z funduszy strukturalnych – 2869,5 mln euro. **Beneficjentami końcowymi** pomocy są przede wszystkim samorządy województw, powiatów i gmin, stowarzyszenia oraz związki gmin i powiatów, instytucje naukowe, instytucje rynku pracy, agencje rozwoju regionalnego i instytucje wspierania przedsiębiorczości, a za ich pośrednictwem przedsiębiorstwa, w tym głównie małe i średnie. **W ramach ZPORR** o dofinansowanie mogą ubiegać się projekty, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania nie kwalifikują się do Funduszu Spójności, co pozwoli **małym gminom skorzystać ze środków unijnych**. W przyjętym przez KIE dnia 14 lutego 2003 r. ZPORR na lata 2004- 2006 odnośnie gospodarki odpadami w kraju stwierdza się:

Coraz bardziej racjonalne staje się także gospodarowanie odpadami, zwłaszcza przemysłowymi. Wciąż jednak odpady przemysłowe stanowią ponad 90% całkowitej ilości powstających odpadów. Także ilość powstających odpadów komunalnych jest duża, a ponad 98% tych odpadów składowana jest na lokalnych składowiskach. W czasie przeglądów ekologicznych składowisk odpadów w 2000 r. zidentyfikowano 1465 składowisk odpadów komunalnych. Około 10% odpadów komunalnych jest składowane na składowiskach spełniających wymagania UE lub wymagających drobnych modernizacji. Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych pozostaje w silnej zależności z poziomem konsumpcji indywidualnej, modelem konsumpcji i świadomości ekologicznej społeczeństwa. W dużych ośrodkach

miejskich, gdzie poziom zamożności mieszkańców jest stosunkowo wysoki, wskaźnik wytwarzania odpadów sięga 1,5 m³/mieszkańca rocznie, podczas gdy na terenach wiejskich nie przekracza on 0,5 m³/mieszkańca rocznie.

Cel strategiczny Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006 formułowany z powyższej perspektywy określa się następująco:

Tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

Głównymi kierunkami tworzenia warunków dla wzrostu konkurencyjności regionów jest wzmacnianie potencjału rozwojowego ośrodków wzrostu, zwiększanie poziomu edukacji oraz konkurencyjności regionalnych firm poprzez:

a) rozbudowę i modernizację regionalnej infrastruktury:

- transportowej,
- ochrony środowiska,
- społecznej, w tym w szczególności obiektów szkolnictwa wyższego,

b) rozwój społeczeństwa informacyjnego, wspomaganie rozwoju regionalnych systemów badawczo-rozwojowych i innowacyjnych oraz potencjału regionów w zakresie usług turystycznych,

c) wzmocnienie systemu edukacji, szkoleń i usług doradczych, przygotowujących mieszkańców regionów do przewidywanych potrzeb przyszłego rynku pracy.

Podstawowym, kompleksowym miernikiem wzrostu konkurencyjności polskich regionów będzie tempo wzrostu poziomu PKB na mieszkańca poszczególnych województw w Polsce w stosunku do średniej UE.

Środki finansowe, które będą przeznaczone na wspomaganie osiągania wyznaczonych celów, pochodzą z budżetu Unii Europejskiej (fundusze strukturalne ERDF oraz ESF) oraz krajowych środków publicznych (budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, pozabudżetowych funduszy celowych) i środków prywatnych. Podstawową zasadą ich wydatkowania będzie efektywność ekonomiczna oraz udowodniony

Ustawa Prawo ochrony środowiska nakłada na zarząd powiatu, województwa i gminy obowiązek sporządzania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, które powinny być spójne ze strategiami rozwoju regionów administracyjnych. Na poziomie programowania ZPORR została przeprowadzona przez niezależnych ekspertów ocena ex-ante pod kątem wpływu programowania na środowisko. Na etapie implementacji

realizacja priorytetu ochrony środowiska przejawia się w nałożeniu na każdego beneficjenta końcowego obowiązku przedkładania, wraz ze zgłaszanym projektem inwestycyjnym, prognozy oddziaływania na środowisko, przygotowanej zgodnie ze stosownymi regulacjami prawnymi, zamieszczonymi w Ustawie Prawo ochrony środowiska.

Celem realizacji priorytetu ZPORR Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów jest wzrost atrakcyjności wszystkich regionów jako miejsca pracy i życia, promocja zewnętrznych inwestycji, jak również wykorzystanie własnego potencjału wszystkich regionów i wspomaganie dyfuzji procesów rozwojowych z istniejących centrów wzrostu na pozostałe obszary kraju. W ramach priorytetu definiuje się sześć celów cząstkowych, których realizacja determinuje konkurencyjność regionów, w tym:

- wzrost znaczenia centrów regionalnych jako miejsca inwestycji i koncentracji działalności gospodarczej, społecznej i kulturalnej,
 - poprawa powiązań infrastrukturalnych pomiędzy ośrodkami regionalnymi i pozostałymi obszarami województw dla zwiększenia możliwości równomiernego rozwoju gospodarczego, dostępu do zatrudnienia, nauki, kultury i wypoczynku,
 - uzupełnienie powiązań z krajowym i międzynarodowym układem transportowym, a tym samym zwiększenie zasięgu oddziaływania programów rozbudowy i modernizacji sieci infrastrukturalnych planowanych w ramach innych programów operacyjnych, służących wdrożeniu NPR, tj. SPO Transport – Gospodarka Morska oraz projektów realizowanych w ramach Funduszu Spójności,
 - wzrost liczby instytucji naukowo-badawczych tworzących oparcie dla procesów innowacyjnych,
- poprawa dostępu mieszkańców do infrastruktury technicznej i społecznej decydującej o możliwościach rozwojowych regionów,

4.2. Narodowy Fundusz. Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

(e-mail: fundusz@nfosigw.gov.pl , www.nfosigw.gov.pl/site)

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOSiGW) jest największą w Polsce instytucją finansującą przedsięwzięcia z dziedziny ochrony środowiska. Zakres działania Funduszu obejmuje finansowe wspieranie przedsięwzięć proekologicznych o zasięgu ogólnokrajowym oraz ponadregionalnym. Podstawowymi formami finansowania zadań proekologicznych przez NFOSiGW są preferencyjne pożyczki i dotacje, ale uzupełniają je inne formy finansowania, np. dopłaty do preferencyjnych kredytów bankowych,

uruchamianie ze swych środków linii kredytowych w bankach czy zaangażowanie kapitałowe w spółkach prawa handlowego. NFOŚiGW administruje również środkami zagranicznymi przeznaczonymi na ochronę środowiska w Polsce, pochodzącymi z pomocy zagranicznej.

Dotacje udzielane są przede wszystkim na: edukację ekologiczną, przedsięwzięcia pilotowe dotyczące wdrożenia postępu technicznego i nowych technologii o dużym stopniu ryzyka lub mających eksperymentalny charakter, monitoring, ochronę przyrody, ochronę i hodowlę lasów na obszarach szczególnej ochrony środowiska oraz wchodzących w skład leśnych kompleksów promocyjnych, ochronę przed powodzią, ekspertyzy, badania naukowe, programy wdrażania nowych technologii, prace projektowe i studialne, zapobieganie lub likwidację nadzwyczajnych zagrożeń, utylizację i zagospodarowanie wód zasolonych oraz profilaktykę zdrowotną dzieci z obszarów zagrożonych. Środki, którymi dysponuje NFOŚiGW, pochodzą głównie z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych. Przychodami Narodowego Funduszu są także wpływy z opłat produktowych oraz wpływy z opłat i kar pieniężnych ustalanych na podstawie przepisów ustawy - Prawo geologiczne i górnicze.

4.3. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

(e-mail: wfosigw@torun.pl , www.wfosigw.torun.pl)

Do roku 1993 wojewódzkie fundusze, nie posiadając osobowości prawnej, udzielały wyłącznie dotacji na dofinansowywanie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska na obszarze własnych województw. W 1993 roku fundusze te otrzymały osobowość prawną, co umożliwiło im udzielanie-obok dotacji, także pożyczek preferencyjnych. Podstawowym źródłem ich przychodów są: wpływy z tytułu:

- opłat za składowanie odpadów i kar związanych z niezgodnym z przepisami prawa ich składowaniem (28,8% tych wpływów),
- opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych, a także z wpływów z kar za naruszanie warunków korzystania ze środowiska (50,4% tych wpływów).

WFOŚiGW wspiera przedsięwzięcia o charakterze ekologicznym poprzez udzielanie dotacji i pożyczek na preferencyjnych warunkach. Forma dofinansowania zależy każdorazowo od statusu prawnego wnioskodawcy, rodzaju działalności i charakteru zadania.

Fundusz preferuje finansowe wspomaganie wnioskodawców, którzy w realizowane przedsięwzięcia angażują środki własne.

Jednym z podstawowych warunków ubiegania się o wsparcie finansowe przez Fundusz jest dostarczenie stosownej dokumentacji, w tym wymaganych zezwoleń (np. pozwolenia na budowę). Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska może współfinansować inwestycje i działalność proekologiczną wspomaganą z innych źródeł.

4.4 Powiatowe Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Powiatowe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (PFOŚiGW) utworzone zostały na początku roku 1999 wraz z utworzeniem powiatowego szczebla administracji państwowej. Fundusze te nie mają osobowości prawnej. Dochodami PFOŚiGW są wpływy z: opłat za składowanie i magazynowanie odpadów i kar związanych z niezgodnym z przepisami prawa ich składowaniem lub magazynowaniem (10% tych wpływów), o opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska a także z wpływów z administracyjnych kar pieniężnych (także 10% tych wpływów poza opłatami i karami za usuwanie drzew i krzewów, które w całości stanowią przychód gminnego funduszu).

Dochody PFOŚiGW przekazywane są na rachunek starostwa, w budżecie powiatu mają charakter działu celowego.

4.5. Gminne Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Na dochód GFOŚiGW składa się: całość wpływów z opłat za usuwanie drzew i krzewów, o 50% wpływów z opłat za składowanie odpadów na terenie gminy, 10% wpływów z opłat i kar z terenu gminy za pozostałe rodzaje gospodarczego korzystania ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych. Dysponentem GFOŚiGW jest zarząd gminy. Dochody te mogą być wykorzystane na m.in.:

- Dotowanie i kredytowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych służących ochronie środowiska.
- Realizację przedsięwzięć związanych z gospodarczym wykorzystaniem odpadów.
- Wspieranie działań zapobiegających powstawaniu odpadów.

Wójtowie i burmistrz miasta są zobowiązani do corocznego przedstawiania radzie gminy (miasta) oraz zatwierdzania zestawienia przychodów i wydatków tego funduszu.

Gminne fundusze nie są prawnie wydzielone ze struktury organizacyjnej gminy, a więc podobnie jak GFOŚiGW nie mają osobowości prawnej i nie mogą udzielać pożyczek. Celem

działania GFOŚiGW jest dofinansowywanie przedsięwzięć proekologicznych na terenie własnej gminy. Zasady przyznawania środków ustalane są indywidualnie w gminach.

Środki finansowe można uzyskać również z następujących źródeł: Ekofunduszy, Funduszy Inwestycyjnych, Banków oraz z Programów Pomocowych Unii Europejskiej (Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa)

Wśród możliwych do zastosowania innych źródeł finansowania Planu Gospodarki Odpadami mogą być:

- opłaty produktowe
- depozyty ekologiczne

VI. ORGANIZACJA I ZASADY MONITOROWANIA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI

1. Zasady zarządzania systemem gospodarki odpadami

Zarządzanie systemem gospodarki odpadami w powiecie toruńskim wynikać będzie:

1. Z ustawowo określonego zakresu zadań poszczególnych szczebli administracji i samorządów.
2. Zadań określonych w Planie Gospodarki Odpadami, zaakceptowanych przez Zarząd Powiatu oraz burmistrzów i wójtów gmin powiatu. Ponadto, Plan Gospodarki Odpadami winien być skorelowany z całym systemem planowania na obszarze powiatu, zwłaszcza z:
 1. Programem Ochrony Środowiska (którego jest częścią).
 2. Planem zagospodarowanie przestrzennego.
 3. Innymi Planami np. wykorzystania energii, ochrony zdrowia itp.

2. Ustawowo określone zadania poszczególnych szczebli administracji i samorządów w zakresie gospodarki odpadami

2.1. Zadania gmin

Zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku określa ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do zadań własnych gminy (art. 3.1.). Do zadań gminy należy m.in. zapewnienie czystości i porządku na swoim terenie oraz tworzenie warunków niezbędnych do ich utrzymania (art. 3.2.).

Zapisane w (art. 3.2.) zadania gmina powinna realizować na podstawie planu gospodarki odpadami.

Rada gminy, po zasięgnięciu opinii państwowego terenowego inspektora sanitarnego, w drodze uchwały ustala szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące m. in. (art. 4):

1. Prowadzenia we wskazanym zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

2. Rodzaju urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, a także wymagań dotyczących ich rozmieszczenia oraz utrzymywania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.
3. Częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych lub nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego.

Rada gminy może ustalić - w drodze uchwały - górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości (art. 6.2). Ustalając stawki powyższych opłat, rada gminy może stosować stawki niższe, jeżeli odpady komunalne są zbierane i transportowane w sposób selektywny (art. 6.4).

2.2. Zadania powiatów

Ustawą o samorządzie powiatowym (z dnia 5 czerwca 1998 Dz.U. nr 91 póź. 578) powiat otrzymał zadania publiczne o charakterze ponad gminnym, m.in. w zakresie:

1. Ochrony środowiska.
2. Zagospodarowania przestrzennego.
3. Nadzoru budowlanego.
4. Utrzymania powiatowych obiektów użyteczności publicznej.

Powiat jako jednostka samorządowa organizująca wspólne działania gmin w sprawach przekraczających możliwości ekonomiczne i organizacyjne pojedynczych gmin predysponuje tę jednostkę administracyjną w szczególności do racjonalnego rozwiązywania problemów gospodarki odpadami komunalnymi. Rola powiatów może mieć również charakter inspirujący, koordynujący i mediacyjny. Powiaty mogą również przejąć te zadania na podstawie porozumień komunalnych jako zadania publiczne o zasięgu ponadgminnym, zgodnie z tym, że inwestowanie w racjonalne zagospodarowanie odpadów komunalnych w skali powiatu będzie efektywniejsze ekonomicznie, organizacyjnie i technicznie, niż w skali pojedynczej gminy. Narzędziem ekonomicznym powiatu jest Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

2.3. Opiniowanie projektów planów gospodarki odpadami

Według ustawy o odpadach projekt planu powiatowego podlega zaopiniowaniu przez:

1. Marszałka Województwa.
2. Organy wykonawcze gmin i powiatów.

Marszałek opiniuje Plan pod kątem jego zgodności z Planem wojewódzkim. Z kolei organy wykonawcze powiatów i gmin, poprzez opiniowanie Planu powiatowego mają wpływ na tworzenie zasad zarządzania gospodarką na swoim obszarze, w kontekście współpracy międzygminnej i działań ponadlokalnych już na etapie tworzenia Planu. Równocześnie „zabezpieczają” one swoje interesy lokalne.

Jednocześnie, wszystkie plany niższego szczebla podlegają zaopiniowaniu przez szczeble wyższego rzędu, i tak:

1. Projekt planu gminnego - przez zarząd województwa oraz zarząd powiatu.
2. Projekt planu powiatowego - przez zarząd województwa oraz przez organy wykonawcze gmin z terenu powiatu.

Mechanizm ten powoduje, że Plan danego szczebla musi być zintegrowany z planami pozostałych szczebli.

3. Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami (PGO)

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Zarządy poszczególnych szczebli przygotowują co 2 lata sprawozdanie z realizacji planów gospodarki odpadami. Sprawozdania te są przedstawiane odpowiednio: Radzie Powiatu, Radzie Gminy.

Jeżeli będzie wymagała tego sytuacja lokalna i uchwalony Plan będzie wymagał modyfikacji będzie przeprowadzone stosowne postępowanie, przed upływem wymaganych ustawowo 4 lat. w celu aktualizacji Planu.

4. Raporty z wykonania Planu

Wdrażanie Planu Gospodarki Odpadami będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- Określenia stopnia wykonania przedsięwzięć
- Określenia stopnia realizacji przyjętych celów
- Oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem
- Analizy przyczyn tych rozbieżności.

Kolejnym elementem zarządzania i monitorowania systemem gospodarki odpadami jest sporządzanie raz na 2 lata raportu z postępów we wdrażaniu Planu Gospodarki Odpadami. Burmistrz przekazuje raport Radzie Gminy. Pod koniec 2007 roku nastąpi aktualizacja planu gospodarki odpadami. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie "o odpadach".

5. Wskaźniki efektywności Planu

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Planu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej. Poniżej (tabela 17 i tabela 18) zaproponowano istotne wskaźniki przyjmując, że lista ta nie jest wyczerpująca i będzie sukcesywnie modyfikowana.

Wskaźniki monitorowania Planu - sektor komunalny

Tab. 17

Lp.	Wskaźnik charakteryzujący gospodarkę odpadami – sektor komunalny
1	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych [Mg/rok]
2	Ilość zebranych odpadów komunalnych [Mg/rok]
3	Ilość odpadów objętych zorganizowaną zbiórką [%]
4	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca na rok [kg/M/rok]
5	Ilość zebranych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca na rok [kg/M/rok]
6	Udział odpadów z sektora komunalnego składowanych na składowiskach [%]
7	Ilość zebranych od mieszkańców odpadów biodegradowalnych [Mg]
8	Ilość odzyskiwanych surowców wtórnych [Mg] w tym: - tworzywa sztuczne - papier i tektura - szkło

9	Ilość odzyskanych odpadów [Mg]: - wielkogabarytowych - budowlanych - niebezpiecznych
10	Czynne składowiska odpadów komunalnych [szt.]
11	Obiekty gospodarki odpadami komunalnymi: - linie do segregacji - kompostownie [szt./(Mg/rok)] - linie do demontażu odpadów wielkogabarytowych - inne obiekty

Wskaźniki monitorowania Planu - sektor gospodarczy

Tab. 18

Lp.	Wskaźnik charakteryzujący gospodarkę odpadami - sektor gospodarczy
1	Ilość wytwarzanych odpadów w sektorze gospodarczym [Mg] w tym: - niebezpiecznych - odpadów innych niż niebezpieczne
2	Sposób zagospodarowania odpadów z sektora gospodarczego [Mg / %] w tym: - wykorzystywane - unieszkodliwiane - składowane
3	Sposób zagospodarowania odpadów innych niż niebezpieczne powstających w przemyśle [%] w tym: - wykorzystywane - unieszkodliwiane
4	Ilość powstających osadów ściekowych Mg
5	Sposób postępowania z osadami ściekowymi: [Mg / %] - wykorzystane na cele przemysłowe - na cele rolnicze - kompostowane - składowane (na terenie oczyszczalni)
6	Ilość zakładów termicznej utylizacji odpadów w tym [szt. / wydajność]
7	Ilość odpadów zawierających azbest [Mg] w tym sposób postępowania

W oparciu o analizę wskaźników sektora komunalnego i sektora gospodarczego będzie możliwa ocena efektywności realizacji „Planu gospodarki odpadami”.

6. Analiza oddziaływania projektu planu na środowisko

Wszystkie wymienione w Planie Gospodarki Odpadami cele ukierunkowane są bezpośrednio i pośrednio na ochronę środowiska przyrodniczego i ludzkiego. Dotyczą one bowiem wprost zapobieganiu i ograniczaniu ilości wytwarzanych odpadów oraz ukierunkowują gospodarkę nimi tak aby unieszkodliwianie odpadów odbywało się w sposób

bezpieczny dla środowiska i ludzi. Zapobieganie i ograniczanie powstawania odpadów jest nadrzędnym celem strategii gospodarki odpadami.

Jako działania niezbędne do osiągnięcia poprawy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi plan wskazuje objęcie wszystkich mieszkańców miasta zorganizowaną zbiórką odpadów. Wyeliminowanie niekontrolowanego wprowadzania odpadów do środowiska powinno przynieść rezultaty w postaci pełnej ochrony środowiska gleb, wód powierzchniowych, podziemnych i lasów miejskich.

Zadanie ograniczenia produkcji odpadów jest zadaniem długofalowym i wymagającym rozległych działań. Zmniejszenie ilości powstających odpadów można m.in. osiągnąć stosując: selektywną zbiórkę odpadów, recykling i odzysk odpadów.

Plan określa działania stosowane w celu ograniczenia produkcji odpadów. Do działań tych zaliczono: organizowanie i wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów na terenie miasta, rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych, rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych, rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Plan określa ilości poszczególnych rodzajów odpadów przewidziane do zebrania i zagospodarowania w sposób inny niż składowanie.

Osiągnięcie zakładanych limitów pozwoli na znaczne ograniczenie odpadów kierowanych na składowisko odpadów.

Plan przewiduje likwidację „dzikich” wysypisk śmieci oraz rekultywację terenów zdegradowanych.

Plan Gospodarki Odpadami będzie podlegać monitorowaniu w oparciu o analizę ustalonych wskaźników monitorowania planu. Prowadzony monitoring Planu Gospodarki Odpadami pozwoli na ocenę stopnia realizacji założonych celów służących poprawie gospodarowania odpadami i ochronie środowiska przed nimi.

VII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Chełmża wytycza kierunki działań, określa limity i ustala zasady gospodarowania odpadami na lata 2004 do 2007 z perspektywą do 2016 roku.

Niniejszy plan został opracowany w celu realizacji ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.), która wprowadza obowiązek opracowania planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

„Plan.” dotyczy zarówno odpadów powstających w gospodarstwach domowych, gdzie występują takie odpady jak: organiczne, tworzywa sztuczne, szkło, papier i tektura, elementy ubraniowe, popioły i żużle oraz niebezpieczne (baterie, akumulatory, lampy jarzeniowe, przepracowane oleje i smary itp.), jak również odpadów wytwarzanych na terenie zakładów produkcyjnych, które powstają w procesie produkcji (odpady przemysłowe) oraz pochodzących z biur prowadzących obsługę administracyjną składem zbliżonych do odpadów z gospodarstw domowych.

Obowiązki właściwego zagospodarowania odpadów wytwarzanych na terenie zakładów przemysłowych spoczywają na wytwarzającym te odpady.

W zakresie przemysłu na terenie miasta funkcjonuje wiele drobnych zakładów rzemieślniczo - produkcyjnych, których gospodarkę odpadami uznać należy za prowadzoną prawidłowo.

W planie określono istniejący stan gospodarki odpadami, a na podstawie statystycznych trendów zmian ludności w mieście, prognozę ilości powstawania odpadów, określono prognozowane zmiany oraz ustalono działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami.

Podstawowym źródłem informacji o wytwarzanej ilości odpadów były informacje przekazane przez miasto, sprawozdania wytwórców odpadów, sprawozdania firm zajmujących się wywozem odpadów. Znaczącym źródłem informacji były także decyzje Starosty Powiatu udzielające pozwoleń na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, zatwierdzające programy gospodarowania odpadami niebezpiecznym oraz zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

Na podstawie ilości i rodzajów zwiezionych odpadów oceniono, że w 2002 roku zebrano około 86 % odpadów wytwarzanych w gospodarstwach domowych.

Dominującą metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych było ich składowanie na gminnym składowisku odpadów w Kamionkach Dużych i Niedźwiedziu.

W mieście nie prowadzi się zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych przez mieszkańców.

Stan gospodarowania odpadami przemysłowymi wytwarzanymi przez podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie miasta oceniono jako zadowalający.

Szacuje się, że do roku 2010 na terenie miasta powstanie około 800 Mg odpadów azbestu, które będą unieszkodliwione na składowisku odpadów azbestu „Izopol” w Trzemesznie.

W niniejszym opracowaniu przeprowadzono analizę zmian ilości powstających odpadów na przestrzeni lat 2004-2007 z prognozą do 2016 roku. Na podstawie przeprowadzonej analizy procesów powstawania odpadów komunalnych i przemysłowych stwierdzić należy, że:

- ilość wytwarzanych odpadów komunalnych w roku 2007 wzrośnie o 16 % w stosunku do roku 2002, a w roku 2016 o około 31 %
- ilość wytwarzanych odpadów przemysłowych w roku 2007 wzrośnie o 2,5 % w stosunku do roku 2002, a w roku 2016 o 5 %

Głównymi działaniami niezbędnymi do osiągnięcia poprawy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi są: objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów, podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, zorganizowanie i wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów oraz zorganizowanie zbiórki odpadów wielkogabarytowych, budowlanych, odpadów niebezpiecznych i odpadów ulegających biodegradacji. Plan zakłada, że do roku 2016 wszystkie wytworzone odpady powinny być właściwie zagospodarowane i nie powinny trafiać nielegalnie do środowiska. Ścisłe realizowanie powyższego planu gospodarki odpadami powinno przynieść zakładane rezultaty polegające głównie na ograniczeniu negatywnego wpływu powstających w każdym społeczeństwie odpadów na środowisko przyrodnicze.

VIII. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH ZWIĄZANYCH Z GOSPODARKĄ ODPADAMI

1. Ustawy:

a) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627 i Nr 115, poz. 1229, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233, poz. 1957 oraz z 2003 r. Nr 46, poz. 392 i Nr 80, poz. 717 i 721); wejście w życie z dniem 1 października 2001 r.,

b) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz. 628, z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 113, poz. 984 i Nr 199, poz. 1671 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78); wejście w życie z dniem 1 października 2001 r.,

c) ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 100, poz. 1085, z 2002 r. Nr 143, poz. 1196 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78) – tzw. ustawa wprowadzająca; wejście w życie z dniem 1 października 2001 r.,

d) ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U. Nr 63, poz. 638 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78); wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

e) ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz.U. Nr 63, poz. 639, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78) – tzw. ustawa o opłacie produktowej; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

f) ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz.U. z 2001 r. Nr 3, poz. 18, Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 135, poz. 1145 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717); wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

g) ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1803, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 130, poz. 1112, Nr 233, poz. 1957 i Nr 238, poz. 2022 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717); wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

h) ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. Nr 11, poz. 84, Nr 100, poz. 1085, Nr 123, poz. 1350 i Nr 125, poz. 1367 oraz z 2002 r. Nr 142, poz. 1187); wejście w życie z dniem 15 lutego 2002 r.,

i) ustawa z dnia 2 marca 2001 r. o postępowaniu z substancjami zubożającymi warstwę ozonową (Dz.U. Nr 52, poz. 537 i Nr 100, poz. 1085 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 497); wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,

j) ustawa z dnia 10 maja 2002 r. o ratyfikacji Porozumienia między Wspólnotą Europejską a Rzeczypospolitą Polską w sprawie uczestnictwa Polski w Europejskiej Agencji

Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji (Dz.U. Nr 115, poz. 994); wejście w życie z dniem 8 sierpnia 2002 r.,

k) ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o ratyfikacji Poprawki do Konwencji Bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 135, poz. 1142); wejście w życie z dniem 12 września 2002 r.,

l) ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz.U. Nr 166, poz. 1360); wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,

m) ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz.U. Nr 169, poz. 1386); wejście w życie z dniem 12 września 2002 r.,

n) ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 199, poz. 1671); wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,

o) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717); wejście w życie z dniem 10 lipca 2003 r.

2. Rozporządzenia, obwieszczenia, uchwały:

Rozporządzenia i obwieszczenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie –Prawo ochrony środowiska:

a) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 listopada 2001 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia (Dz.U. Nr 140, poz. 1585) – na podstawie art. 153 ust. 1; wejście w życie z dniem 26 grudnia 2001 r.,

b) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz.U. Nr 87, poz. 796) – na podstawie art. 86 ust. 1; wejście w życie z dniem 12 lipca 2003 r.,

c) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania substancji stwarzających szczególne zagrożenia dla środowiska oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające zagrożenie dla środowiska (Dz.U. Nr 96, poz. 860) – na podstawie art. 163 ust. 1; wejście w życie z dniem 16 lipca 2002 r.,

d) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie wzorów wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska i sposobu ich przedstawiania (Dz.U. Nr 100, poz. 920 i z 2003 r. Nr 113, poz. 1075) – na podstawie art. 286 ust. 3, wejście w życie z dniem 20 lipca 2002 r.,

e) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska w całości (Dz.U. Nr 122, poz. 1055) – na podstawie art. 201 ust. 2; wejście w życie z dniem 16 sierpnia 2002 r.,

f) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu funkcjonowania Krajowej Komisji do Spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko oraz wojewódzkich komisji do spraw ocen oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 134, poz. 1139) – na podstawie art. 399 ust. 1; wejście w życie z dniem 11 września 2002 r.,

g) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby i ziemi (Dz.U. Nr 165, poz. 1359) – na podstawie art. 105 ust. 1, wejście w życie z dniem 19 października 2002 r.,

h) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 września 2002 r. w sprawie określenia urządzeń, w których mogły być wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz.U. Nr 173, poz. 1416) – na podstawie art. 163 ust. 4; wejście w życie z dniem 1 listopada 2002 r.,

i) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz.U. Nr 175, poz. 1439) – na podstawie art. 163 ust. 6; wejście w życie z dniem 5 listopada 2002 r.,

j) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2002 r. w sprawie sposobu udostępniania informacji o środowisku (Dz.U. Nr 176, poz. 1453) – na podstawie art. 30 ust. 3; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,

k) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 września 2002 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. Nr 179, poz. 1490) – na podstawie art. 51 ust. 8; wejście w życie z dniem 13 listopada 2002 r.,

l) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać wytwarzane i wprowadzane do obrotu baterie i akumulatory (Dz.U. Nr 182, poz. 1519) – na podstawie art. 169 ust. 1; wejście w życie z dniem uzyskania przez Rzeczypospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej,

m) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2002 r. w sprawie wysokości opłat rejestracyjnych (Dz.U. Nr 190, poz. 1591) – na podstawie art. 210 ust. 4; wejście w życie z dniem 30 listopada 2002 r.,

n) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (Dz.U. Nr 197, poz. 1667) – na podstawie art. 41 ust. 3; wejście w życie z dniem 12 grudnia 2002 r.,

o) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2003 r. Nr 1, poz. 12) – na podstawie art. 222 ust. 2; wejście w życie z dniem 1 lutego 2003 r.,

p) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2003 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz.U. Nr 55, poz. 477) – na podstawie art. 290 ust. 2; wejście w życie z dniem 1 kwietnia 2003 r.,

q) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji (Dz.U. Nr 110, poz. 1057) – na podstawie art. 148; wejście w życie z dniem 1 lipca 2003 r.,

r) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 czerwca 2003 r. w sprawie określenia wzoru publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz.U. Nr 110, poz. 1058) – na podstawie art. 19 ust. 8; wejście w życie z dniem 1 lipca 2003 r.,

s) rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla niektórych produktów ze względu na ich negatywne oddziaływanie na środowisko (Dz.U. Nr 114, poz. 1078) – na podstawie art. 169; wejście w życie z dniem 1 lipca 2003 r.,

t) obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2002 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2003 (M.P. Nr 49, poz. 715) – na podstawie art. 291 ust. 2; w zakresie górnych jednostkowych stawek opłat,

u) uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie przyjęcia Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010 (M.P. Nr 33, poz. 433)

Rozporządzenia i uchwały wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o odpadach:

a) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. Nr 112, poz. 1206) – na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

b) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2001 r. w sprawie stwierdzania kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami (Dz.U. Nr 140, poz. 1584) – na podstawie art. 49 ust. 8; wejście w życie z dniem 26 grudnia 2001r.,

c) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji podawanych przy rejestracji przez posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskiwania zezwoleń oraz sposobu rejestracji (Dz.U. Nr 152, poz. 1734) – na podstawie art. 33 ust. 11; wejście w życie z dniem 12 stycznia 2002 r.,

d) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie rodzajów odpadów lub ich ilości, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów oraz kategorii małych i średnich przedsiębiorstw, które mogą prowadzić uproszczoną ewidencję odpadów (Dz.U. Nr 152, poz. 1735) – na podstawie art. 36 ust. 13; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

e) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz.U. Nr 152, poz. 1736) – na podstawie art. 36 ust. 14; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

f) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz.U. Nr 152, poz. 1737) – na podstawie art. 37 ust. 5; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,

g) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie warunków i zakresu dostępu do wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz.U. Nr 152, poz. 1738) – na podstawie art. 37 ust. 8; wejście w życie z dniem 12 stycznia 2002 r.,

h) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zasad sporządzania raportu wojewódzkiego (Dz.U. Nr 152, poz. 1739) – na podstawie art. 37 ust. 11; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,

i) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie niezbędnego zakresu informacji objętych obowiązkiem zbierania i przetwarzania oraz sposobu prowadzenia centralnej i wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i

gospodarowania odpadami (Dz.U. Nr 152, poz. 1740) – na podstawie art. 37 ust. 12; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

j) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2002 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych dopuszczonych do przywozu z zagranicy (Dz.U. Nr 15, poz. 146) – na podstawie art. 65 ust. 4; wejście w życie z dniem 5 marca 2002 r.,

k) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2002 r. w sprawie wprowadzenia obowiązku uzyskiwania zezwoleń na wywóz do określonych państw odpadów innych niż niebezpieczne (Dz.U. Nr 15, poz. 147) – na podstawie art. 66 ust. 18; wejście w życie z dniem 12 marca 2002 r.,

l) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2002 r. w sprawie wzoru rejestru decyzji wydanych w zakresie międzynarodowego obrotu odpadami (Dz.U. Nr 15, poz. 148) – na podstawie art. 68 ust. 3; wejście w życie z dniem 12 marca 2002 r.,

m) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów innych niż niebezpieczne oraz rodzajów instalacji i urządzeń, w których dopuszcza się ich termiczne przekształcanie (Dz.U. Nr 18, poz. 176) – na podstawie art. 44 ust. 5; wejście w życie z dniem 21 marca 2002 r.,

n) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów (Dz.U. Nr 37, poz. 339) – na podstawie art. 47; wejście w życie z dniem 27 kwietnia 2002 r.,

o) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów oraz stężeń substancji, które powodują, że urobek jest zanieczyszczony (Dz.U. Nr 55, poz. 498) – na podstawie art. 4 ust. 2; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,

p) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie określenia wzoru dokumentów stosowanych w międzynarodowym obrocie odpadami (Dz.U. Nr 56, poz. 511) – na podstawie art. 68 ust. 3; wejście w życie z dniem 30 maja 2002 r.,

q) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie listy odpadów innych niż niebezpieczne, których przywóz z zagranicy nie wymaga zezwolenia Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz.U. Nr 56, poz. 512) – na podstawie art. 65 ust. 18; wejście w życie z dniem 30 maja 2002 r.,

r) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2002 r. w sprawie wniosku o wydanie zezwolenia na przewóz lub na wywóz odpadów niebezpiecznych za granicę (Dz.U. Nr 56, poz. 513) – na podstawie art. 66 ust. 19; wejście w życie z dniem 30 maja 2002 r.,

s) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 maja 2002 r. w sprawie wykazu przejść granicznych, którymi może być realizowany międzynarodowy

obróć odpadami (Dz.U. Nr 60, poz. 548 i Nr 191, poz. 1599) – na podstawie art. 67; wejście w życie z dniem 21 maja 2002 r.,

t) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym, niebędącym przedsiębiorcami, do wykorzystania na ich własne potrzeby (Dz.U. Nr 74, poz. 686) – na podstawie art. 33 ust. 3; wejście w życie z dniem 29 czerwca 2002 r.,

u) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz.U. Nr 134, poz. 1140 i Nr 155, poz. 1299) – na podstawie art. 43 ust. 7; wejście w życie z dniem 11 września 2002 r.,

v) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2002 r. w sprawie składowisk odpadów oraz miejsc magazynowania odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów (Dz.U. Nr 176, poz. 1456) – na podstawie art. 40 ust. 8; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,

w) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 października 2002 r. w sprawie odpadów pochodzących z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów, które nie mogą być unieszkodliwione przez ich składowanie (Dz.U. Nr 180, poz. 1513) – na podstawie art. 40 ust. 7; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,

x) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, których zbieranie i transport nie wymagają zezwolenia na prowadzenie działalności, oraz podstawowych wymagań dla zbierania i transportu tych odpadów (Dz.U. Nr 188, poz. 1575) – na podstawie art. 33 ust. 4; wejście w życie z dniem 29 listopada 2002 r.,

y) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz.U. Nr 191, poz. 1595) – na podstawie art. 55 ust. 5, wejście w życie z dniem 18 listopada 2002 r.,

z) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz.U. Nr 220, poz. 1858) – na podstawie art. 60; wejście w życie z dniem 3 stycznia 2003 r.,

aa) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 236, poz. 1986) – na podstawie art. 11 ust. 5; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,

bb) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest

zakazane (Dz.U. z 2003 r. Nr 8, poz. 103) – na podstawie art. 42 ust. 2; wejście w życie z dniem 8 lutego 2003 r.,

cc) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz.U. z 2003 r. Nr 8, poz. 104) – na podstawie art. 42 ust. 3; wejście w życie z dniem 8 lutego 2003 r.,

dd) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz.U. Nr 61, poz. 549) – na podstawie art. 50 ust. 2; wejście w życie z dniem 25 kwietnia 2003 r.,

ee) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. Nr 66, poz. 620) – na podstawie art. 15 ust. 8; wejście w życie z dniem 2 maja 2003 r.,

ff) uchwała Nr 219 Rady Ministrów z dnia 29 października 2002 r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami (M.P. z 2003 r. Nr 11, poz. 159) – na podstawie art. 14 ust. 4; wejście w życie z dniem 29 października 2002 r.,

Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o opakowaniach i odpadach opakowaniowych:

a) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 lipca 2002 r. w sprawie wzorów formularzy służących do składania rocznych sprawozdań o masie wytworzonych, przywiezionych z zagranicy oraz wywiezionych za granicę opakowań (Dz.U. Nr 122, poz. 1053) – na podstawie art. 7 ust. 2 i art. 9 ust. 4; wejście w życie z dniem 16 sierpnia 2002 r.,

b) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 lipca 2002 r. w sprawie raportów wojewódzkich dotyczących gospodarki opakowaniami (Dz.U. Nr 122, poz. 1054) – na podstawie art. 19 ust. 3; wejście w życie z dniem 16 sierpnia 2002 r.,

c) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie zawartości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniach (Dz.U. Nr 241, poz. 2095) – na podstawie art. 5 ust. 3; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,

d) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 kwietnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania sumy zawartości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniach (Dz.U. Nr 66, poz. 619) – na podstawie art. 5 ust. 2; wejście w życie z dniem 2 maja 2003 r.,

e) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2003 r. w sprawie oznaczania opakowań (Dz.U. Nr 105, poz. 994) – na podstawie art. 6 ust. 5; wejście w życie z dniem 1 lipca 2003 r.

Rozporządzenia i obwieszczenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w tzw. ustawie o opłacie produktowej:

a) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2001 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz.U. Nr 69, poz. 719) – na podstawie art. 3 ust. 8; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

b) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 września 2001 r. w sprawie stawek opłat produktowych (Dz.U. Nr 116, poz. 1235) – na podstawie art. 14 ust. 4; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

c) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakie powinien spełnić przedsiębiorca produkujący w kraju oleje smarowe z udziałem wytworzonych w kraju olejów bazowych pochodzących z regeneracji, w celu włączenia ich do rzeczywiście uzyskanego poziomu recyklingu (Dz.U. Nr 131, poz. 1475) – na podstawie art. 3 ust. 13; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

d) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2001 r. w sprawie wzoru rocznego sprawozdania o wysokości należnej opłaty produktowej (Dz.U. Nr 157, poz. 1865) – na podstawie art. 15 ust. 2; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

e) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie wzoru sprawozdania o wielkości wprowadzonych na rynek krajowy opakowań i produktów, osiągniętych wielkości odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych oraz wpływach z opłat produktowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 2, poz. 26) – na podstawie art. 24 ust. 2; wejście w życie z dniem 25 stycznia 2002 r.,

f) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu gospodarowania środkami z opłat produktowych (Dz.U. Nr 122, poz. 1052) – na podstawie art. 36; wejście w życie z dniem 16 sierpnia 2002 r.,

g) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz.U. Nr 104, poz. 982) – na podstawie art. 3 ust. 8; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.,

h) obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 22 sierpnia 2002 r. w sprawie maksymalnych stawek opłat produktowych na 2003 r. (M.P. Nr 37, poz. 591) – na podstawie art. 14 ust. 3.

**Rozporządzenia do wydania na podstawie upoważnień zawartych w ustawie –
Prawo atomowe:**

a) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących zawartości naturalnych izotopów promieniotwórczych w surowcach i materiałach stosowanych w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi i inwentarza żywego, a także w odpadach przemysłowych stosowanych w budownictwie oraz kontroli zawartości tych izotopów (Dz.U. Nr 220, poz. 1850) – na podstawie art. 6 ust. 3; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

b) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego (Dz.U. Nr 230, poz. 1925) – na podstawie art. 51 i art. 55; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

**Rozporządzenia do wydania na podstawie upoważnień zawartych w ustawie –
Prawo wodne:**

a) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. Nr 212, poz. 1799) – na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 i 3; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003

**Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o
substancjach i preparatach chemicznych:**

a) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz.U. Nr 129, poz. 1110) – na podstawie art. 4 ust. 3; wejście w życie z dniem 29 sierpnia 2002 r.,

b) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz.U. Nr 140, poz. 1171) – na podstawie art. 5 ust. 5; wejście w życie z dniem 18 września 2002 r.,

c) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. Nr 140, poz. 1172) – na podstawie art. 4 ust. 2; wejście w życie z dniem 18 września 2002 r.,

d) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 140, poz. 1173) – na podstawie art. 26; wejście w życie z dniem 18 września 2002 r.,

e) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 lipca 2002 r. w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania należy zaopatrywać w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i w wyczuwalne dotykem ostrzeżenie o

niebezpieczeństwie (Dz.U. Nr 140, poz. 1174) – na podstawie art. 28 ust. 3; wejście w życie z dniem 18 września 2002 r.,

f) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2003 r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów oraz pojemników i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne (Dz.U. Nr 61, poz. 552) – na podstawie art. 27 ust. 2; wejście w życie z dniem 11 lipca 2003 r.,

g) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 czerwca 2003 r. w sprawie kryteriów, które powinny spełniać jednostki organizacyjne wykonujące badania substancji i preparatów chemicznych, oraz kontroli spełnienia tych kryteriów (Dz.U. Nr 116, poz. 1103) – na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 2-5 i ust. 4; wejście w życie z dniem 19 lipca 2003 r.

Rozporządzenia i obwieszczenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie o postępowaniu z substancjami zubożającymi warstwę ozonową:

a) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie określenia wzorów dokumentów w wymaganych przy przywozie z zagranicy substancji kontrolowanych pochodzących z odzysku (Dz.U. Nr 66, poz. 602) – na podstawie art. 15 ust. 3; wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,

b) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie listy technologii (procesów chemicznych), w których substancje kontrolowane mogą być stosowane jako czynniki ułatwiające niektóre procesy chemiczne (Dz.U. Nr 66, poz. 603) – na podstawie art. 14 ust. 4; wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,

c) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 maja 2002 r. w sprawie ustalenia dozwolonych ilości tetrachlorku węgla produkowanego w celu eksportu, listy technologii, w których substancja ta może być używana, oraz wzoru dokumentu służącego do ewidencjonowania produkcji tetrachlorku węgla i sposobu wykorzystania (Dz.U. Nr 70, poz. 649) – na podstawie art. 8 ust. 4; wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,

d) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 22 maja 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia technicznego oraz minimalnych kwalifikacji, jakie muszą spełniać przedsiębiorcy prowadzący działalność, w której wykorzystywane są substancje kontrolowane (Dz.U. Nr 71, poz. 658) – na podstawie art. 20 ust. 3; wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,

e) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie określenia szczegółowej listy towarów zawierających substancje kontrolowane podlegających zakazowi

przywozu z państw niebędących stronami Protokołu Montrealskiego (Dz.U. Nr 71, poz. 659) – na podstawie art. 12 ust. 1; wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,

f) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie określenia wzorów formularzy ewidencji substancji kontrolowanych (Dz.U. Nr 78, poz. 709) – na podstawie art. 33 ust. 2, wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,

g) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie sposobu oznakowania pojemników zawierających substancje kontrolowane oraz produktów i urządzeń, w skład których takie substancje wchodzi (Dz.U. Nr 94, poz. 837) – na podstawie art. 18 ust. 2 wejście w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,

h) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie listy obszarów zagrożonych pożarem lub wybuchem, w których zastosowanie substancji kontrolowanych należy uznać za zastosowanie krytyczne (Dz.U. Nr 100, poz. 914) – na podstawie art. 17 ust. 6; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,

i) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 2 sierpnia 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu wydawania pozwoleń oraz wzorów wniosków o wydanie pozwolenia na produkcję lub obrót z zagranicą substancją kontrolowaną (Dz.U. Nr 134, poz. 1129) – na podstawie art. 25 ust. 1; wejście w życie z dniem 11 września 2002 r.,

j) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 25 listopada 2002 r. w sprawie ograniczeń w obrocie krajowym substancjami kontrolowanymi wyprodukowanymi lub przywiezionymi z zagranicy oraz o ich wykorzystaniu w działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 205, poz. 1733) – na podstawie art. 16 ust. 3; wejście w życie z dniem 24 grudnia 2002 r.,

k) obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie szczegółowego wykazu kodów taryfy celnej dla substancji kontrolowanych i zawierających je mieszanin (M.P. Nr 22, poz. 395) – na podstawie art. 6,

l) obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie wykazu prac uznawanych za prace laboratoryjne i analityczne, w których mogą być stosowane poszczególne substancje kontrolowane, oraz wymagań dotyczących wprowadzania do obrotu krajowego substancji kontrolowanych używanych do celów laboratoryjnych i analitycznych (M.P. Nr 22, poz. 396) – na podstawie art. 6,

m) obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2002 r. w sprawie listy dozwolonych technologii niszczenia substancji kontrolowanych oraz warunków stosowania tych technologii (M.P. Nr 22, poz. 397) – na podstawie art. 6,

n) obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 2 sierpnia 2002 r. w sprawie udzielenia upoważnienia wyspecjalizowanej jednostce do wydawania opinii o możliwości produkcji

substancji kontrolowanej lub dokonania obrotu z zagranicą substancją kontrolowaną lub mieszaniną zawierającą substancję kontrolowaną (M.P. Nr 35, poz. 553) - na podstawie art. 24 ust. 6,

Rozporządzenia wydane na podstawie upoważnień zawartych w ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. (Dz.U. z 2001 r. Nr 5, poz. 43 i Nr 100, poz. 1085 oraz z 2002 r. Nr 199, poz. 1672) o żegludze śródlądowej:

a) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 21 maja 2003 r. w sprawie warunków gromadzenia, przechowywania i usuwania odpadów i ścieków ze statków żeglugi śródlądowej (Dz.U. Nr 104, poz. 973) – na podstawie art. 47 ust. 3; wejście w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

3. Wykaz dotychczasowych aktów prawnych związanych z gospodarką odpadami, które zachowały moc (tj. tych, które weszły w życie przed dniem 1 października 2001 r.)

3.1. Ustawy:

a) ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. Nr 132, poz. 622, z 1997 r. Nr 60, poz. 369 i Nr 121, poz. 770, z 2000 r. Nr 22, poz. 272, z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78) w zakresie odpadów komunalnych,

b) ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96 z późn. zm.) w zakresie składowania odpadów w wyrobiskach górniczych,

c) ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 66, poz. 752 z późn. zm.) w zakresie odpadów zwierzęcych,

d) ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 101, poz. 628, z 1998 r. Nr 156, poz. 1018, z 2000 r. Nr 88, poz. 986, z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1793 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78 i Nr 65, poz. 596) w zakresie odpadów zawierających azbest,

e) ustawa z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. Nr 89, poz. 991) w zakresie stosowania niektórych odpadów powstających w hodowli jako nawóz naturalny,

f) ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 5, poz. 42, Nr 100, poz. 1085, Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229, Nr 129, poz. 1439 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 718),

g) ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. Nr 16, poz. 78, z 1997 r. Nr 60, poz. 370, Nr 80, poz. 505 i Nr 160, poz. 1079, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 81, poz. 875 i Nr 100, poz. 1085, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717),

h) ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r., Nr 14, poz. 176 z późn. zm.),

i) ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2000 r., Nr 54, poz. 654 z późn. zm.),

j) ustawa z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz.U. Nr 11, poz. 50 z późn. zm.),

k) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220 i Nr 62, poz. 558),

l) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558 i Nr 113, poz. 984),

m) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 717),

n) ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 982 i Nr 113, poz. 984).

3.2. Rozporządzenia:

a) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 czerwca 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów o nawozach i nawożeniu (Dz.U. Nr 60, poz. 615) – na podstawie art. 9 ustawy o nawozach i nawożeniu,

b) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 1998 r. w sprawie bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 138, poz. 895) – na podstawie art. 4 ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest,

c) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz.U. Nr 45, poz. 280) – na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest,

d) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 stycznia 1998 r. w sprawie określenia rodzajów odpadów, których wykorzystanie uprawnia do zwolnienia od podatku dochodowego, oraz szczegółowych zasad ustalania wartości odpadów wykorzystywanych w procesie produkcji (Dz.U. Nr 8, poz. 29), wydane na podstawie art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych,

e) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 lutego 1998 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. Nr 26, poz. 150).

4. Przepisy związane z gospodarką odpadami, które ukazały się w okresie od maja do października 2003 r.

1) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 sierpnia 2003 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji

2) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 lipca 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji, transporcie wewnątrzzakładowym oraz obrocie materiałów wybuchowych, w tym wyrobów pirotechnicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 163, poz. 1577),

3) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 czerwca 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska i sposobu ich przedstawiania (Dz.U. z 2003 r. Nr 113, poz. 1075),

4) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji (Dz.U. z 2003 r. Nr 110, poz. 1057),

5) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie wykazu materiałów niskiego, wysokiego i szczególnego ryzyka (Dz.U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1001),

6) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz.U. z 2003 r. Nr 104, poz. 982),

7) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 21 maja 2003 r. w sprawie warunków gromadzenia, przechowywania i usuwania odpadów i ścieków ze statków żeglugi śródlądowej (Dz.U. z 2003 r. Nr 104, poz. 973),

- 8) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 maja 2003 r. w sprawie przekazywania informacji przez armatora statku przewożącego ładunki niebezpieczne lub zanieczyszczające (Dz.U. z 2003 r. Nr 101, poz. 938),
- 9) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 maja 2003 r. w sprawie udzielania statkom zwolnień z obowiązku zdawania odpadów przed opuszczeniem portu (Dz.U. z 2003 r. Nr 101, poz. 937),
- 10) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 maja 2003 r. w sprawie przekazywania informacji o odpadach znajdujących się na statku (Dz.U. z 2003 r. Nr 101, poz. 936),
- 11) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzenia planów gospodarki odpadami (Dz.U. z 2003 r. Nr 66, poz. 620),
- 12) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 kwietnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalenia sumy zawartości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniach (Dz.U. z 2003 r. Nr 66, poz. 619)
- 13) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz.U. z 2003 r. Nr 61, poz. 549),
- 14) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2003 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz.U. z 2003 r. Nr 55, poz. 477),
- 15) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 marca 2003 r. w sprawie przyporządkowania działalności oznaczonych kodami ISIC lub NICE do Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz.U. z 2003 r. Nr 51, poz. 445),
- 16) Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 lutego 2003 r. o sprostowaniu błędów (Dz.U. z 2003 r. Nr 38, poz. 333),
- 17) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie postępowania z produktami leczniczymi podrobionymi, zepsutymi, sfałszowanymi lub którym upłynął termin ważności, zawierającymi środki odurzające, substancje psychotropowe i prekursory grupy I-R (Dz.U. z 2003 r. Nr 21, poz. 181),
- 18) Uchwała Nr 219 Rady Ministrów z dnia 29 października 2002 r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami (M.P. z 2003 r. Nr 11, poz. 159),
- 19) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz.U. z 2003 r. Nr 8, poz. 104),

20) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest zakazane (Dz.U. z 2003 r. Nr 8, poz. 103),

21) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie określenia niektórych odpadów zwierzęcych uznanych za materiał szczególnego ryzyka (Dz.U. z 2003 r. Nr 8, poz. 98),

22) Ustawa z dnia 19 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2003 r. Nr 7, poz. 78).